

PROJECTE SOCIAL AGG

ACTIVACIÓ DE LA
GENT GRAN

OLALLA LEDO FRAMIS
TUTORA: ZOSIA STASIAKIEWICZ
INS LES CINQ SÉNIES, MATARÓ
16 DE DESEMBRE DEL 2023
2N BATXILLERAT 2022-2023

NOTA D'AGRAÏMENTS

En primer lloc, voldria agrair l'atenció i l'acompanyament de la Zosia Stasiakiewicz, la meva tutora del treball, que des del primer moment ha fet un seguiment del meu projecte i m'ha facilitat els recursos necessaris per a la correcta realització d'aquest.

Seguidament, més agraïments a la Victòria Coll i a la Laia Colom, dues treballadores professionals del Consorci de Salut i Social de Catalunya, que m'han aportat coneixement sobre el tema i m'han proporcionat recursos on poder endinsar-me més en el projecte.

A més, dono les gràcies a Montse Cusachs, treballadora de l'ajuntament de Mataró i a la Marina Hortelano, coordinadora de l'entitat Amics de la gent gran, les quals he entrevistat i m'han ofert informació molt rellevant per poder completar el meu treball de recerca.

Vull Agrair també a tota la meva família, per haver-me donat suport moral durant tot el projecte. Han estat al meu costat donant-me suport, idees i propostes per poder enriquir el treball. A més de la Júlia Gironès que m'ha ajudat a fer el logotip del projecte.

Finalment, vull donar les gràcies a tots els alumnes que cursen Batxillerat que han respost el meu qüestionari i que, per tant, m'han ajudat a l'hora de realitzar la part pràctica del treball amb les seves respostes sinceres.

RESUM:

Aquest treball de recerca es basa en la creació d'un projecte intergeneracional destinat a la gent gran que viu a ciutat de Mataró i que pateix un sentiment de soledat no volguda. L'alumnat de 2n de batxillerat de l'Institut "Les Cinc Sènies" amb l'ajuda del Servei d'Atenció a Domicili (SAD) formen part del projecte i tenen l'objectiu d'acompanyar a aquestes persones perquè no se sentin soles. En el treball es parla sobre la soledat, específicament la no desitjada, sobre el col·lectiu de gent gran i sobre el tractament que té la ciutat de Mataró envers les persones grans.

Paraules clau: projecte, intergeneracional, soledat, acompanyament, gent gran.

ABSTRACT:

This research paper is based on the creation of an intergenerational project aimed to assist the elderly people who live in the city of Mataró and are unwantedly alone. The 2n Batxillerat students of the school Institut Les Cinc Sènies, with the help of the city council Home Care Service (Servei d'Atenció a Domicili, SAD), take part in the project with the objective of keeping these people company so that they don't feel so lonely. This paper discusses loneliness, depicts old age and shows the way the city of Mataró cares for its senior citizens.

Key words: project, intergenerational, loneliness, accompaniment, elderly people.

ÍNDEX

LISTA D'ABREVIATURES	7
INTRODUCCIÓ	9
1. MARC TEÒRIC. SOLEDAT NO VOLGUDA	11
1.1 Característiques de la soledat no volguda	11
1.2 Tipus de soledat	12
1.3 Efectes de la soledat no desitjada	14
1.4 Conseqüències de la soledat no desitjada	15
1.5 Impacte de la Covid-19 en la gent gran	16
2. COL·LECTIU DE GENT GRAN	17
2.1 Causes de la soledat a les persones grans	18
2.2 Efectes de la jubilació a la gent gran	18
2.3 Evitar la sensació de soledat	19
3. ESTAT DE LA QÜESTIÓ	20
3.1 Estudi de la població de Mataró	20
3.2 Serveis socials que ofereix la ciutat	21
3.3 Tractament amb la gent gran a la ciutat de Mataró	22
3.4 Associacionisme a Mataró	22
3.5 Agència d'Atenció a les Persones amb Dependència	23
4. PROJECTE SOCIAL AGG	24
4.1 Objectius generals	24
4.2 Objectius específics	24
5. PÚBLIC DIANA	25
5.1 Paper de l'alumnat	25
5.1 Paper de les persones grans	26
6. ENTITATS IMPLICADES EN EL PROJECTE	27
6.1 Institut Les Cinc Sènies	27
6.2 Servei d'Atenció a Domicili	28
6.3 Consorci de Salut i Social de Catalunya	30
7. VALORS DEL PROJECTE	30
8. FASES DEL PROJECTE	32
8.1. Fase preparatòria	32
8.2. Fase exploratòria	33
8.3. Fase executòria	36
8.4. Fase d'avaluació	39
8.5. Fase de tancament	40
9. CONEIXEMENT DE L'ALUMNAT	41

10. ENTREVISTES A PERSONES EXPERTES	44
10.1 Entrevista a la Montse Cusachs, Ajuntament de Mataró	44
10.2 Entrevista a la Marina Hortelano, Amics de la gent gran	46
11. CONCLUSIONS	48
12. BIBLIOGRAFIA	50
13. ANNEXOS	54
ANNEX 1: POBLACIÓ DE L'1 DE GENER DEL 2022. INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA	54
ANNEX 2: OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)	55
ANNEX 3: CALENDARI PROJECTE AGG	59
ANNEX 4: ACORD DE COL·LABORACIÓ	63
ANNEX 5: CONEIXEMENT ALUMNES	67
ANNEX 6: DISPONIBILITAT ALUMNES	68
ANNEX 7: CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU	69
ANNEX 8: ESCALA UCLA	72
ANNEX 9: HISTÒRIA DE VIDA	74
ANNEX 10: GUIÓ DE LA SESSIÓ	75
ANNEX 11: FORMULARI CONEIXEMENT DELS ALUMNES	76
ANNEX 12: ENTREVISTA A LA MONTSE CUSACHS	78
ANNEX 13: ENTREVISTA A MARINA HORTELANO	79

LISTA D'ABREVIATURES

ACP: Atenció Centrada en la Persona

AGG: Activació a la gent gran

AVD: Activitats de la Vida diària

CSC: Consorci de salut i Social de Catalunya

EIB: Envel·liment i Benestar

INS: Institut

ODS: Objectius de Desenvolupament Sostenible

SAD: Servei d'Atenció a Domicili

TF: Treballador familiar

INTRODUCCIÓ

El treball de recerca que exposo a continuació ha consistit en la creació d'un projecte social intergeneracional, anomenat "Activació a la gent gran" (AGG) en el que l'alumnat de 2n de Batxillerat de l'Institut Les Cinc Sèries de Mataró, juntament amb el Servei d'Atenció a Domicili (d'ara endavant, SAD) del municipi, acompanya les persones grans en situació de soledat no volguda, per tal que millorin la seva felicitat i no se sentin soles.

He triat aquest tema per diverses raons; en primer lloc, perquè m'interessen força els temes socials i crec que fer aquest treball de recerca m'ha ajudat a conèixer amb més profunditat tot aquest món.

A part, tot i que l'Institut Les Cinc Sèries, és un institut on ja es treballen valors com la solidaritat i el compromís social, entre d'altres, no ofereix actualment cap projecte o assignatura social i jo personalment ho trobo a faltar. Crec que és necessari, ja que donaria un altre punt de vista als alumnes i coneixerien de primera mà el que és treballar amb persones grans amb sensació de soledat no desitjada.

A més, duent a terme aquest projecte intergeneracional entre joves i persones grans, ajuda a crear un vincle entre elles, aportant al mateix temps nous coneixements i habilitats, fent que s'enriqueixin de manera positiva un de l'altre.

L'objectiu que m'he proposat a l'hora de fer el treball de recerca és poder arribar a implementar el projecte a l'institut on he cursat els meus estudis per tal que sigui una assignatura de caràcter obligatori del currículum educatiu de 2n de Batxillerat.

Les hipòtesis i afirmacions de les quals he partit per poder començar la recerca del meu treball de recerca són treball són les següents: "El col·lectiu de gent gran tendeix a ser discriminat i sovint queda exclòs de la societat". "Actualment, a la ciutat de Mataró hi ha els suficients recursos per tractar la soledat no volguda". "És possible la creació d'un nou projecte amb la fi de combatre la soledat no volguda de les persones grans".

Pel que fa a la metodologia, he utilitzat tant tècniques qualitatives com quantitatives. Com a tècniques qualitatives, destaco les entrevistes i sessions

formatives que he tingut amb dues professionals del Consorci de Salut i Social de Catalunya, la directora executiva i la coordinadora tècnica de l'àrea d'Envel·liment i Benestar (EIB), que m'han aportat coneixement del sector i suport per a poder pensar i desenvolupar aquest projecte. També m'han facilitat recursos on poder anar a trobar més expertesa en aquest àmbit; la recerca i consulta de webs i entitats ha estat una part important del treball que m'ha donat coneixement de base.

A més de l'entrevista a la Montse Cusachs, treballadora de l'ajuntament de Mataró i a la Marina Hortelano, coordinadora de l'entitat Amics de la gent gran, que les dues m'han facilitat informació rellevant sobre el tractament de la soledat no volguda i de les persones grans a la ciutat de Mataró.

Com a tècnica quantitativa, destaco les enquestes que vaig fer a estudiants que estan cursant 2n de Batxillerat, que em van servir per saber el coneixement que tenen sobre la gent gran i el concepte de soledat no volguda i sobre les persones grans.

1. MARC TEÒRIC. SOLEDAT NO VOLGUDA

La soledat no volguda o no desitjada, es podria definir com una experiència subjectiva del fet de sentir-se sol. Des d'un punt de vista racional, diem que és el sentiment negatiu que es produeix fruit de la percepció personal que cada persona té pel que fa a les seves relacions. Aquesta, aporta efectes negatius sobre el benestar i la salut de la persona que la pateix.

Segons les proves científiques, les persones que se senten soles, tenen un risc més elevat de presentar un deteriorament cognitiu i de patir demència. La soledat no desitjada es podria dir que és el conflicte mental, entre les relacions que tenim i les que voldríem tenir.

Tot i que la soledat no desitjada pot donar-se en qualsevol etapa de la vida, és més freqüent que es doni en moments on es produeixen canvis en les relacions amb les altres persones. Per aquest motiu, les persones que mostren més risc d'experimentar aquest sentiment solen ser els joves i sobretot les persones d'edat avançada.¹

1.1 Característiques de la soledat no volguda

La soledat no desitjada o no volguda, té un impacte en totes les etapes vitals, però s'aguditza especialment durant l'etapa de la vellesa. És un fenomen bastant complex i divers, ja que engloba molts aspectes diferents. Aquest té un impacte directe en la qualitat de vida, la salut i el benestar de les persones.

El sentiment de soledat no desitjada no sempre és fàcil de detectar, ja que aquest pot ser reconegut per la persona que ho pateix i, per tant, sigui fàcil veure'l i abordar-lo, però pel contrari, pot ser que la persona no ho reconegui i, es compliqui el procés d'intervenció. Aquest sentiment fa que les persones que la

¹ Psicólogos, M., & Psicólogos, M. (2019, May 27). *Soledad no deseada: qué es y cómo podemos combatirla*. <https://psicologiymente.com/clinica/soledad-no-deseada>

pateixen, visquin una etapa de vellesa molt llarga i solitària, quan realment podria ser molt bonica i especial si no patissin aquesta soledat.

La soledat no volguda, no és un fenomen individual, com era anteriorment. Actualment, es considera un fenomen social, ja que és una cosa de tothom. No només vol dir sentir-se sol, va molt més enllà d'això, ja que també és perjudicial per al seu benestar. Aquests problemes incrementen la vulnerabilitat i la realitat socioeconòmica de cada persona i poden derivar a un aïllament social.

Així i tot, s'ha de distingir entre la soledat no volguda, i l'aïllament social. La diferència principal consisteix en el fet que l'aïllament social implica estar amb un mateix, sense ningú que estigui al teu costat. Vol dir estar exclòs de la societat de manera voluntària. En canvi, la soledat no desitjada respondria al fet que això no t'agradi o no ho vulguis, és a dir, que pateixis el sentiment de soledat sense desitjar-ho.

Els sentiments de soledat són molt subjectius i estan compostos per la forma en la qual una persona percep, experimenta i avalua el seu propi aïllament social i la falta de comunicació que té amb la resta de persones. El concepte d'exclusió social també s'ha de diferenciar dels altres, ja que aquest és un procés dinàmic d'acumulació i combinació de factors diversos de desavantatge que pateixen els individus, vinculats a diferents aspectes de la seva vida personal, social i política. Vol dir, estar marginat per factors com poden ser l'edat, l'estatus social, o l'economia de la persona, entre d'altres.²

1.2 Tipus de soledat ³

Tot i que en aquest treball de recerca es parla del sentiment de soledat no volguda, a part d'aquesta existeixen diversos tipus de soledat. Hi ha, la soledat

² *Observatori de la Soledat*. (2021, June 25). Amics De La Gent Gran. <https://amigosdelosmayores.org/ca/observatori-de-la-soledat>

³ Cataluña, D. (2022, October 5). *Tipos de Soledad*. Instituto Europeo De Psicología Positiva. <https://www.iepp.es/tipos-de-soledad/>

existencial, l'emocional, la soledat positiva, la transitòria i per acabar, la soledat crònica.

En primer lloc, trobem la soledat existencial. Aquest tipus de soledat, fa referència a una sensació d'un buit i de no tenir res. Una sensació de frustració que gairebé tots hem passat per ell en algun moment, però que cada persona la viu d'una manera diferent i única, com una experiència. Aquesta té un component emocional i un altre de cognitiu relacionat amb la presa de consciència de la mateixa finitud.⁴

Després trobem la soledat emocional. La perceps quan no experimentes cap mena d'afecte, ni d'atenció encara que estiguis envoltat de persones. Seria aquella soledat no triada, la pots sentir quan perds a algú o quan estimes a una persona i no et correspon. A poc a poc et vas sentint invisible, ja que sents que els individus no et valoren, aquest sentiment a un nivell extrem pot esdevenir una depressió.⁵

La soledat positiva s'esdevé quan et trobes amb tu mateix, quan estàs sol, però així i tot et sents complet, per tant, parlem d'una soledat voluntària que et permet descobrir qui ets, conviure amb tu mateix. Aquesta aporta molts beneficis; com recuperar energia, poder-te connectar amb les teves emocions, ser més productiu, ser més independent i amb tot això, poder gaudir de les relacions socials. L'autoconeixement et dona seguretat i fa que augmenti la teva autoestima, que les teves relacions siguin més sanes i duradores. També potencia les teves fortaleses i treballa les teves debilitats.

A continuació, trobem la soledat transitòria. Es produeix normalment en un canvi de la teva vida. Pot ser quan acabes de sortir d'una relació, quan t'has mudat a un altre país o simplement quan has començat una nova feina o has entrat a un nou institut. Per tant, podem dir que la soledat transitòria, és un estat d'ànim esperable

⁴ Bàsica, L. D. P. D. D. B. D. A. E. U. I. (2019, October 29). *La soledad existencial al final de la vida*. <https://www.tdx.cat/handle/10803/667778>

⁵ Sabater, V. (2018, November 22). *La soledad emocional es la que más duele*. La Mente Es Maravillosa. <https://lamenteesmaravillosa.com/la-soledad-emocional-es-la-que-mas-duele/>

davant d'una situació de canvi. Aquest estat és temporal, però pot provocar efectes nocius en la salut. Per poder superar aquest sentiment, és important intentar-se adaptar als nous canvis. Per fer-ho, és recomanable fer alguna activitat que et motivi i et distregui; pot ser començar a fer algun esport o descobrir noves aficions. Fent tot això, podràs aconseguir que aquest sentiment desaparegui.

Finalment, trobem la soledat crònica que es caracteritza perquè no depèn d'un context ni d'una situació concreta, sinó que la soledat s'ha apoderat de tu. Passa quan tens un sentiment molt gran d'aïllament i tens incapacitat de connectar-te amb altres persones, és com si estiguessis vivint en una bombolla i ningú pogués accedir a ella. Les persones que el pateixen, trien l'aïllament com a fuga i no volen involucrar-se en situacions socials. Aquest tipus d'aïllament perdura en el temps, però tot i que costi, pot anar debilitant-se en el temps.

1.3 Efectes de la soledat no desitjada ⁶

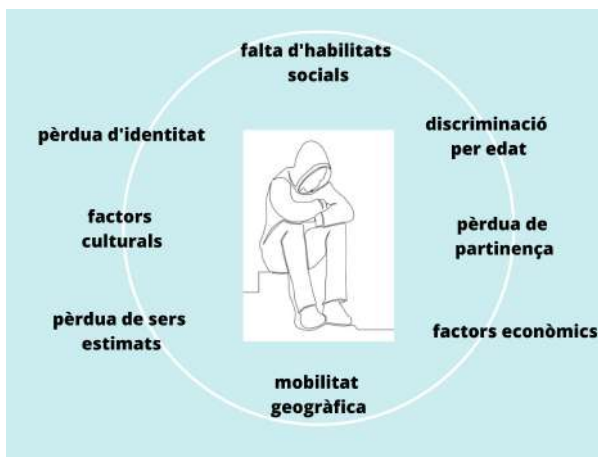

Figura 1: Causes de la soledat no volguda. Creació pròpia.

La soledat no volguda o no desitjada pot ser causada per diversos motius. El primer són els problemes d'habilitats socials. La gent que té menys facilitat per relacionar-se amb altres persones, ja que li costa més o simplement no sap com

⁶ Psicólogos, M., & Psicólogos, M. (2019c, May 27). *Soledad no deseada: qué es y cómo podemos combatirla*. <https://psicologiymente.com/clinica/soledad-no-deseada>

fer-ho, li serà molt difícil crear un vincle social on sentir-se acollit per altra gent i, per tant, tindrà més possibilitats d'estar sol/sola.

Un altra causa, és la discriminació per l'edat. Desgraciadament, massa habitualment, les persones grans es van quedant aïllades del seu entorn, a causa de que és més difícil establir contacte entre elles, sobretot per la mort d'amics i familiars, a més dels diferents canvis que pateixen en aquesta etapa de la vida, com per exemple anar a una residència, la pèrdua de visites dels seus familiars per motius diversos... Tots aquests factors, generen que la persona cada cop vegi el seu arrelament social més debilitat.

La mobilitat geogràfica és un altre factor que cal tenir en compte. Coses com canviar de ciutat de proveniència i marxar a un altre, anar a una residència, ja que ni la teva família, ni tu mateix, es pot fer càrrec de tu o deixar enrere relacions que tenies, tan d'amistat com de parella, fan que et costi crear nous vincles i augmenta el sentiment de soledat.

Altres factors que poden causar aquest tipus de soledat, són els següents. La pèrdua de la identitat d'un mateix, en aquesta societat, és important tenir una posició laboral o un estatus econòmic elevat, ja que se li dona molt de valor, la jubilació implica la pèrdua de valor social i incrementa el nivell de soledat. Els factors econòmics també incrementen el nivell de soledat. Altres pèrdues que fan que la soledat no desitjada creixi, són; la pèrdua d'autonomia i la de pertinença, que fa referència a la falta d'espais perquè les persones grans participin en la societat.

Finalment, una altra causa és la salut de la persona. Les malalties cròniques, els problemes de mobilitat i altres situacions de deteriorament de la salut que fan que les persones que ho pateixin tendeixin a estar més soles, ja que han d'estar més temps a casa o a l'hospital.

1.4 Conseqüències de la soledat no desitjada ⁷

La soledat no desitjada, pot provocar diverses conseqüències, que majoritàriament són dolentes per la gent que la pateix. Poden ser conseqüències de la salut de la persona i de la salut mental d'aquesta.

En moltes ocasions, aquesta pot desembocar en problemes d'ansietat, un nivell de tristesa molt elevat, depressió, problemes d'autoestima, por a enfrontar-se a situacions socials, un major deteriorament cognitiu i mental. També pot provocar malalties vasculars, refredats, gripes i pneumònies. Tot això es pot donar en una major o menor mesura, ja que cadascú té una percepció diferent, però; tot i això, genera una frustració molt gran i un sentiment negatiu que acaba afectant altres aspectes de la vida de la persona.

A part d'aquestes conseqüències, la soledat no volguda pot derivar a conductes molt perjudicials per a la salut, com poden ser el consum de drogues o altres addiccions. També pot augmentar el risc del suïcidi i les conductes delictives i antisocials. A més de la possibilitat de patir trastorns del son (insomni) i alimentaris (com l'obesitat).

1.5 Impacte de la Covid-19 en la gent gran ⁸

Durant la pandèmia de la Covid-19, la situació de soledat no volguda s'ha agreujat, ja que la gent s'ha hagut d'aïllar a casa seva seguint les mesures de seguretat. En aquest aïllament social, les relacions familiars han tingut un paper molt rellevant, perquè aquelles persones les quals van passar soles el confinament, per poder mantenir relació amb la seva família, van haver de fer-ho de manera no presencial. És a dir, fent videotrucades, parlant per missatges del

⁷ Psicólogos, M., & Psicólogos, M. (2019b, May 27). *Soledad no deseada: qué es y cómo podemos combatirla*. <https://psicologiymente.com/clinica/soledad-no-deseada>

⁸ Periódico, E. (2021, August 10). *Soledat no desitjada: Un repte de les ciutats per a les pròximes dècades*. Elperiodico. <https://www.elperiodico.cat/ca/societat/20210730/soledat-desitjada-repte-ciutats-proximas-1194751>
0

mòbil... Cada família és un cas, i cada cas es va haver de buscar la vida per intentar que els membres de la família que estaven sols se sentissin més aollits. Això mateix ha passat amb les diverses entitats que realitzen voluntariat. En aquest període de temps, van deixar de treballar presencialment.

El que també va ajudar a integrar a les persones i va fer que no se sentissin tan soles van ser les xarxes de veïnatge. Bastant gent, com que no tenen ningú a casa seva que li fes companyia, va anar creant un vincle amb els seus veïns més propers, i això va fer que en els moments més durs, aquestes van ser claus per generar espais de cura mútua.

La pandèmia, més en concret el confinament, ha posat en evidència la vulnerabilitat, especialment de la gent gran però també d'altres grups d'edat diferents (adolescents, joves, adults...). Això ens mostra que l'epidèmia de la soledat no desitjada, és una realitat actual que passa cada dia i que molta més gent del que ens pensem la pateix. Aquesta realitat exigeix la posada en marxa d'estratègies públiques i privades per garantir la cura de tota la gent gran que la pateix i intentar que ningú es mori sol ni visqui la seva darrera etapa de la vida sense companyia.

2. COL·LECTIU DE GENT GRAN

Tot i que no està definit al cent per cent l'edat la qual es considera a algú una persona gran, podem dir que ho és a partir dels seixanta-cinc anys aproximadament.

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'1 de gener del 2022 a Catalunya hi havia un total d'1.494.355 persones grans, considerades de seixanta-cinc anys cap amunt. És a dir aproximadament un milió i mig, de 7 milions i mig de persones en total que viuen a Catalunya, per tant, és un 20% total d'aquesta població.⁹

⁹ *Idescat. Anuari estadístic de Catalunya.* (2022, December 2). <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec>

Encara tenint un gran pes a la societat, el col·lectiu de gent gran és molt vulnerable i sovint tendeix a ser discriminat per la resta. La vellesa és una tapa la qual tothom haurà de passar, però encara així, existeix una percepció social pejorativa cap a ella. Aquesta marginació i aquest rebuig incrementen la sensació de soledat d'aquest col·lectiu i això es veu reflectit en les estadístiques; 6 de cada 10 persones que viuen soles, pateixen soledat no desitjada.

2.1 Causes de la soledat a les persones grans ¹⁰

Respecte a la qüestió de com afecta la soledat no desitjada a la gent gran, aquesta perjudica en gran manera a la seva qualitat de vida durant la vellesa.

El col·lectiu de gent gran, com que és tan vulnerables, la soledat els afecta d'una manera més directe i en molts casos, fa que la seva autoestima disminueixi a grans nivells.

L'aïllament social augmenta el risc de la persona a morir prematurament, és a dir morir abans del previst. La soledat no només es passa malament, a més d'això pot ser perjudicial per a la salut de la persona. A part, també provoca tristesa, depressió o altres malalties neurodegeneratives.

2.2 Efectes de la jubilació a la gent gran

El col·lectiu de gent gran, com que és tan vulnerables, la soledat els afecta d'una manera més directe i en molts casos, fa que la seva autoestima disminueixi a grans nivells. L'aïllament social augmenta el risc de la persona a morir prematurament, és a dir morir abans del previst. La soledat no només es passa malament, a més d'això pot ser perjudicial per a la salut de la persona. A part, també provoca tristesa, depressió o altres malalties neurodegeneratives.

¹⁰ Portela, N. (2022, November 17). *Cómo afecta la soledad en las personas mayores*. Teleasistencia.

<https://teleasistencia.es/es/blog/salud-en-la-tercera-edad/como-afecta-la-soledad-en-las-personas-mayores>

La falta de contacte amb els seus amics i la falta de recursos econòmics, fa que moltes persones jubilades ocupin el seu temps lliure fent únicament feines domèstiques, de casa. Això fa que elles mateixes s'acabin aïllant dels altres, és a dir socialment, i, per tant, s'acabin sentint soles.

Per tot això, és molt important saber com gestionar el seu temps i els moments d'oci que tenen en aquesta nova situació. D'aquesta manera, podran gaudir de la jubilació, sabent en què poden invertir el seu temps lliure i mantenint-se actius.

2.3 Evitar la sensació de soledat

Per evitar la sensació de soledat no volguda, és molt important conèixer a la persona i a la situació en la qual està vivint la persona gran, per poder després enfrontar-se a aquesta situació i buscar solucions. És essencial conèixer el problema, ja que cada persona és un cas diferent i depenent d'això a cadascú se li hauran d'aplicar unes solucions diferents. Però majoritàriament, hi ha unes certes mesures generals que poden seguir totes les persones grans amb sensació de soledat no desitjada.

Una de les mesures és simplement tenir una mascota de companyia a casa. Això fa que els obligui a sortir al carrer, haver de fer-se càrrec d'un animal suposa tenir una responsabilitat molt gran i això afavoreix a no sentir-se sol. La companyia que proporciona és molt forta i farà sentir-se acompanyat.

Altres idees per evitar la soledat seria proposar-se noves metes o aprendre coses noves que mai s'havien atrevit a fer. Pot ser des de fer un taller de cuina o de jardineria a fer activitats d'oci guiades, entre altres coses.

A part d'aquest tipus de propostes, hi ha altres opcions per evitar l'aïllament social en les persones grans. En primer lloc, el que poden fer són activitats de voluntariat. Fent això, permet a les persones majors de seixanta-cinc anys ajudar a altra gent que ho necessita. Evadint d'aquesta manera la seva soledat a l'estar col·laborant i estant amb contacte amb els altres, a més d'augmentar la seva autoestima al sentir-se útils amb la societat.

Una altra manera per intentar combatre-la és apuntar-se a associacions, excursions i viatges que organitzen diverses entitats i institucions tant públiques com privades. La vellesa és una etapa la qual es pot gaudir al màxim del temps lliure, i fent viatges o excursions a l'aire lliure per gaudir de la natura, conèixer nous costums i llocs nous afavoreix molt a no sentir-se tan sols. També es poden apuntar a centres de dia on s'ofereixen espais per acomplir activitats d'oci i diferents jocs amb altres persones de la seva edat.

Fer activitat física, com per exemple anar amb bicicleta, fer natació, anar a classes de ball, permet a la gent gran mantenir-se en forma i al mateix temps relacionar-se amb altra gent.

Per estimular l'agilitat mental de les persones grans, una molt bona proposta és que juguin a jocs de taula, com les cartes, el bingo o el *memory*. Això farà que es distreguin i que posin en marxa la seva ment. A més poden fer també activitats creatives com pintar, cuinar o fer treballs manuals, que ajuden a estimular les seves habilitats socials i cognitives.

Deixant de banda totes aquestes propostes anteriors que els mantindran actius, és molt important que conservin les relacions amb els amics, la família i els seus companys, de feina per exemple. Amb això, aconsegueixen reforçar el seu estat emocional i evitar l'aïllament social en el qual es trobaven i el sentiment de soledat no desitjada que tenien.

3. ESTAT DE LA QÜESTIÓ

3.1 Estudi de la població de Mataró ¹¹

Es va fer un estudi d'1 de gener de l'any 2022 de la ciutat de Mataró i s'han extret les següents dades.¹²

La població total de la ciutat és de més de 129.000 habitants. Hi ha 2.864 més que fa cinc anys però 147 menys que l'any passat. Al llarg del 2021 hi ha hagut 996 naixements i 1.130 defuncions. L'esperança de vida en néixer del període 2017-2021 és de 83,52 anys.

La mitjana d'edat de la població és de 42,62 anys. Per sexes, la mitjana d'edat dels homes és de 41,20 anys i la de les dones de 44,02 anys, 2,82 anys superior a la dels homes. Respecte d'ara fa cinc anys, la mitjana d'edat dels homes i de les dones s'ha incrementat en 1,09 i 1,18 anys, respectivament. El fet que aquesta major esperança de vida es visqui amb bona o mala salut és una qüestió social central.

L'índex d'envelliment, és a dir, la relació entre la població de seixanta-cinc anys o més i la dels menors de 15, és d'1,18. Respecte a les llars que hi ha a Mataró, s'ha vist que n'hi ha 49.592 en total, i la mitjana d'habitants per llar és de 2,59.

El darrer any s'ha registrat un total de 6.477 baixes, 749 baixes més que l'any 2020, la qual cosa representa una variació del +13,08%.

¹¹ Estudi de la població a Mataró, 1 de gener de 2022. (n.d.). *Estudi de la població a Mataró, 1 de gener de 2022.* Ajuntament De Mataró. <https://www.mataro.cat/ca/la-ciutat/observatori-de-ciutat/demografia/estudi-de-la-poblacio-a-mataro-1-de-gener-de-2022>

¹² Veure annex 1

3.2 Serveis socials que ofereix la ciutat ¹³

L'ajuntament de Mataró, té a disposició dels ciutadans i ciutadanes que es troben en una situació de vulnerabilitat i exclusió social, un conjunt de serveis que els poden ajudar.

Els serveis tenen el propòsit de cobrir les necessitats bàsiques d'aquestes persones a més de prevenir situacions de risc social. També milloren l'autonomia personal i ajuden en les dificultats derivades de les relacions personals, familiars o comunitàries.

L'ajuntament de Mataró garanteix la participació comunitària oferint serveis socials amb el Consell Municipal de Benestar Social. Aquest òrgan té un caràcter consultiu i assessor que està compost per 27 agents socials, tant públics com privats. Es duen a terme a Mataró i s'organitzen en Taules de Participació segons els seus àmbits específics d'atenció. Es divideixen en diversos grups que són: infància i adolescència, promoció social, accessibilitat... Hi pot formar part qualsevol entitat de la ciutat que tingui l'objectiu d'enriquir el debat.

Actualment, els seus integrants treballen units per assolir objectius comuns i consensuats, mitjançant del desenvolupament de diferents plans d'actuació local.

3.3 Tractament amb la gent gran a la ciutat de Mataró ¹⁴

El propòsit que té l'ajuntament de Mataró, és construir col·lectivament una ciutat més accessible i respectuosa envers les persones grans involucrant a tota la ciutadania.

L'ajuntament té l'objectiu de dissenyar una ciutat per a totes les edats i que aquesta faciliti una major participació i una millor qualitat de vida per a tothom i

¹³ Benestar social i família. (2022, November 24). *Benestar social i família*. Ajuntament De Mataró³. <https://www--mataro--cat.insuit.net/ca/temes/benestar-social-i-familia>

¹⁴ Mataró, ciudad amiga de las personas mayores. (n.d.). *Mataró, ciudad amiga de las personas mayores*. Ajuntament De Mataró. <https://www.mataro.cat/es/temas/gente-mayor/mataro-ciudad-amiga-de-las-personas-mayores>

sobretot per la gent gran. També vol crear processos de participació comunitària i aprofitar el potencial que tenen les persones grans per generar una xarxa de les seves iniciatives, amb això, podran veure que formen part de la comunitat de Mataró com tots els altres ciutadans/es. Una altra finalitat de l'ajuntament és facilitar la introducció de canvis al municipi per a poder millorar la qualitat de vida de les persones grans. També es vol millorar l'accés als espais i serveis de Mataró i als transports col·lectius. Per acabar, el seu propòsit és afavorir l'autonomia i generar seguretat i consciència amb els programes d'atenció socio sanitària.

Les funcions que té el consell municipal són varies. En primer lloc, i molt essencial, identificar les necessitats socials de la gent gran a la ciutat. És important poder identificar-les per així fer propostes de solució adequades. També han d'organitzar les diverses iniciatives, serveis i actuacions de desenvolupament que es fan dins la ciutat. Una altra funció que té, és intentar que la ciutat sigui el més accessible possible per a tothom i afavorir les condicions per facilitar l'oci, l'esport o el lleure, per exemple. A més han de fomentar la participació de les persones grans en totes les entitats i institucions que fan activitats amb la gent gran. Finalment, el consell municipal, té la funció de fer campanyes d'informació i sensibilització per garantir els drets de les persones grans.

3.4 Associacionisme a Mataró ¹⁵

A la ciutat de Mataró, hi ha diverses associacions d'atenció a la gent gran. Aquestes associacions són entitats que esdevenen centres de reunió i organitzen activitats perquè la gent gran pugui aprofitar i gestionar el seu propi temps de manera dinàmica i entretinguda. Al mateix temps que estan fent això, estan aprenent i desenvolupant la seva creativitat envoltada d'altres persones. Les associacions reben assessorament tècnic, tant en l'àmbit de gestió, com de

¹⁵ Asociacionismo. (n.d.). *Asociacionismo*. Ajuntament De Mataró.
<https://www.mataro.cat/es/temas/gente-mayor/asociacionismo>

sol·licitud i justificació de subvencions, d'assessoraments, formació de temes organitzatius i a més donen suport per la difusió de les activitats.

Les diferents associacions de gent gran que hi ha són: l'associació de la gent gran de Cerdanyola, l'associació de gent gran del Parc, l'associació de gent gran de l'Havana, l'associació jubilats i pensionistes del Maresme, l'associació de gent gran La Gatassa, l'associació de gent gran Jaume Terrades i aules Sènior.

3.5 Agència d'Atenció a les Persones amb Dependència ¹⁶

A Mataró, s'ha creat una agència que atén a les persones amb dependència que es troba a l'avinguda de Josep Puig i Cadafalch.

Aquesta agència es podria definir com un conjunt de serveis per a persones més grans de seixanta-cinc anys i també persones discapacitades i amb un grau de dependència, empadronades a Mataró. L'equip de professionals valora les necessitats d'aquestes persones i ofereix els recursos i serveis que els calguin per poder ajudar a aquesta gent a viure a casa seva el màxim de temps possible.

A part, si aquestes persones per qualsevol motiu, no poden continuar vivint on estan, en el seu domicili, aquesta Agència també ofereix informació sobre residències que hi ha a Mataró i a la comarca en general, i els tramita l'accés a les places públiques d'aquesta.

4. PROJECTE SOCIAL AGG

4.1 Objectius generals

Els quatre objectius generals del projecte són:

¹⁶ Agencia de Atención a las Personas con Dependencia. (n.d.). *Agencia de Atención a las Personas con Dependencia*. Ajuntament De Mataró.

<https://www.mataro.cat/es/temas/gente-mayor/agencia-de-atencion-a-las-personas-con-dependencia>

- Reduir el sentiment de soledat no volguda de les persones grans de Mataró que són usuàries del SAD (Servei d'Atenció a Domicili).
- Millorar la qualitat de vida de les persones grans, la seva autoestima i el seu desenvolupament personal i social.
- Facilitar que l'alumnat de 2n de Batxillerat de l'institut tingui relació amb el col·lectiu de gent gran en situació de soledat no volguda, és a dir, promoure els vincles intergeneracionals.
- Impulsar que l'alumnat prengui consciència del fenomen social de la soledat no volguda de les persones grans i de les possibilitats que tenen per a combatre-la.

4.2 Objectius específics

Pel que fa als objectius específics del projecte, destaquem els següents:

- Acompanyar emocionalment les persones grans que pateixen soledat no desitjada, als seus domicilis, a través d'un tracte proper i respectuós i l'escolta activa de les seves necessitats i desitjos.
- Valorar la història de vida de les persones grans donant resposta a les seves passions i interessos.
- Enfortir la participació de les persones grans a la comunitat i facilitar-los el coneixement dels recursos comunitaris disponibles que poden ser del seu interès.
- Dinamitzar el col·lectiu de persones grans que es troben en situació de sol·licitud no volguda i promoure els vincles entre elles.
- Promoure l'intercanvi intergeneracional entre "alumnat de l'Institut i les persones grans.
- Millorar el coneixement que l'alumnat té vers el col·lectiu de persones grans i les seves necessitats socials a través de sessions formatives.

- Sensibilitzar el col·lectiu d'adolescents que estan cursant el Batxillerat i combatre els possibles estereotips i prejudicis que puguin tenir vers el col·lectiu de persones grans i les situacions de vulnerabilitat social.

5. PÚBLIC DIANA

El públic diana a qui es dirigeix el projecte és, d'una banda, l'alumnat de 2n de Batxillerat de l'INS Les Cinc Sèries de Mataró, i de l'altra, el col·lectiu de persones grans de Mataró, beneficiàries del SAD, que es troben en situació de soledat no volguda.

5.1 Paper de l'alumnat

Pel que fa a l'alumnat, aquest ha de prendre un paper actiu i de lideratge al llarg de tot el projecte. El rol que ha d'adquirir, és de ser acompanyant de les persones grans. El/la tutor/a i les figures referents del SAD, a la vegada són qui acompanyen els i les alumnes perquè puguin tirar endavant el seu projecte social.

Aquest projecte està pensat per alumnes de 2n de batxillerat i no alumnes de cursos anteriors, pel fet que en aquesta edat és quan se situen a les portes de l'adulthood i ja tenen adquirit un grau de maduresa, independència i empatia superior al que en general, encara no posseeix l'alumnat més jove. Per tant, els alumnes que cursen segon, i que ja tenen entre 16 i 18 anys, estan més preparats per enfrontar-se a aquesta tasca tan enriquidora.

Amb l'objectiu d'empoderar els i les adolescents en aquest projecte, hi haurà un/a alumne que adoptarà el rol de delegat/da: liderarà la comunicació amb els companys, canalitzarà els seus dubtes i angoixes, organitzarà horaris, coordinarà esdeveniments, planificarà les tutories grupals i en general els oferirà suport quan sigui necessari. El delegat/da s'haurà de comunicar amb els i les alumnes que executen el projecte, gestionarà i canalitzarà les peticions i comentaris dels seus companys i finalment, traslladarà tota la informació que hagin acordat tots plegats

al tutor/a. Tota aquesta tasca del delegat/a la farà amb l'acompanyament, suport i supervisió del seu tutor/a.

Un criteri important a tenir en compte és que els alumnes no poden anar a fer l'acompanyament a cap persona gran que sigui familiar seu, ja que es desvirtuaria el projecte.

El projecte contempla la possibilitat que alguns/es alumnes, per dificultats personals que condicionin la seva capacitat de relació amb les persones, no puguin dur a terme el tipus d'acompanyament que planteja el projecte.

En aquests casos, el tutor o tutora buscarà una adaptació de l'assignatura a les necessitats d'aquest alumne/a i se li assignaran altres tasques complementàries i igualment importants, com per exemple: suport al delegat/da, registre de dades, recordatoris, organització d'esdeveniments (cloenda de l'assignatura, etc.).

L'objectiu és adaptar el projecte a les necessitats de l'alumnat, tenint en compte les seves fortaleses i debilitats, per tal de no excloure a ningú, fent-los sentir, a tots, útils i valuosos.

5.1 Paper de les persones grans

Pel que fa a les persones grans, considerades totes les persones majors de seixanta-cinc anys, s'ha optat per dirigir el projecte a aquelles que ja són conegudes pels serveis socials de Mataró, com que són usuàries del servei d'atenció a domicili. A més, en tots els casos, ja s'ha detectat prèviament, per part dels i les professionals, que es troben en situació de soledat no volguda.

6. ENTITATS IMPLICADES EN EL PROJECTE

Per tal de poder a dur a terme el projecte social d'activació de la gent gran (AGG), serà necessari comptar amb la col·laboració i participació de tres agents clau que faran possible el seu desenvolupament: L'Institut Les Cinc Sènies de Mataró, el SAD municipal i el Consorci de Salut i Social de Catalunya (CSC).

Treballaran en constant coordinació per tal que el desenvolupament del projecte es faci segons les fases i criteris previstos i s'obtinguin els resultats esperats.

Aquests tres pilars seran els que, en tot moment, faran de paraigües i tutoritzaran la tasca d'acompanyament social de l'alumnat a les persones grans, cadascú des de la seva responsabilitat, compromís i expertesa, fet que donarà seguretat als joves i una gran qualitat tècnica al projecte.

6.1 Institut Les Cinc Sénies ¹⁷

Pel que fa a l'Institut Les Cinc Sénies, és un centre públic d'educació secundària de la ciutat de Mataró on es treballa per projectes. Aquest centre segueix uns valors i unes missions determinats per realitzar l'aprenentatge que adquireixen els alumnes.

En primer lloc, segueixen una mentalitat de lideratge transaccional. Tots són membres clau de la comunitat educativa de les Cinc Sénies, és a dir, tothom té un paper important que ajuda al fet que el funcionament vagi com ha d'anar.

Els alumnes de l'institut, han de ser curiosos sempre. Aprenen dubtant, dialogant, o reflexionant sobre la mateixa experiència. D'aquesta manera, si es fan sempre preguntes i tenen curiositat sobre el que estan estudiant, és quan realment aprenen més i se'ls hi queda gravat a la memòria més fàcilment.

Una altra cosa que el centre posa molt a la pràctica és la força de grup. Generalment, es treballa sempre en grups, excepte a vegades d'exàmens o altres excepcions, i es fa d'aquesta manera per tal d'augmentar els coneixements de tots els membres enriquint-los de les idees de tothom.

Com en molts altres instituts, s'assigna un tutor/a per grup de classe. El tutor és l'encarregat de guiar i aconsellar als alumnes, escoltar les seves peticions o queixes... Bàsicament, és el professor que tutoritza un grup i l'ajuda a

¹⁷ *Institut Les Cinc Sénies - Valors i missió.* (n.d.).
<https://www.inslescincsenies.cat/home/qu%C3%A8-ens-inspira/valors-i-missi%C3%B3>

organitzar-se. Es fan tutories un cop la setmana on s'exposen les qüestions i inquietuds de l'alumnat i el tutor intenta resoldre-les. Aquest espai també serveix per organitzar càrrecs, explicar sortides que es faran al llarg del curs o nous projectes que es realitzaran.

El/la cap d'estudis és l'encarregat/da de coordinar, organitzar i gestionar. S'encarrega de decidir els horaris que se seguiran al llarg del curs, els espais per cada assignatura que es cursarà, gestionar les guàrdies que ha de dur a terme cada professor/a i en general, distribuir tot el professorat. A més d'organitzar les sortides que es faran durant tot el curs escolar, els acompanyants de cada una...

A part, el/la cap d'estudis també s'encarrega de la convivència del centre. De les faltes lleus i greus dels alumnes i de les mesures correctores de caràcter educatiu.

Els alumnes tenen un paper fonamental en el centre, ja que bàsicament sense ells, no hi hauria projecte. Han seguit el que els professors els hi diguin, però a diferència d'altres centres, en aquest se'ls hi dona molt de valor i rellevància. Tenen dret a opinar sobre les classes, les assignatures, els professors... i a proposar nous canvis si és què volen.

6.2 Servei d'Atenció a Domicili ¹⁸

El SAD, és un servei d'ajuda a domicili. Es realitzaran un conjunt de tasques a la llar de persones o famílies que es troben, per motius físics o socials, en situacions de manca d'autonomia temporal o permanent per poder acomplir les tasques habituals de la vida quotidiana. Aquest servei inclou dos tipus d'ajudes: d'una banda, l'atenció de les necessitats de la llar (tasques com la neteja de la llar, fer el llit, fer el menjar, rentar la roba, etc.) i, de l'altra, la cura personal (rutines d'higiene personal, vestir-se i desvestir-se, etc.).

¹⁸ *Servei d'ajuda a domicili.* (n.d.). Departament De Drets Socials. https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/serveis_socials/serveis_socials_basics/serveis_datencio_domiciliaria/servei_dajuda_a_domicili

Per tant, el SAD no és només un servei per a persones grans o per a persones en situació de dependència, sinó que atén a persones de qualsevol edat que necessiten un suport en la realització de les activitats de la vida diària (AVD). Aquestes tenen a veure amb l'autocura i la cura de l'entorn, com poden ser la higiene personal, alimentar-se, netejar la llar, etc. i totes aquelles accions i rutines que ens permeten diàriament viure de manera autònoma i integrada a la societat.

El SAD forma part de la cartera de serveis socials i la seva és competència de cada municipi. Els objectius principals que persegueix són:

- Desenvolupar tasques d'assistència, de prevenció i d'educació que habilitin per a la vida autònoma.
- Mantenir la persona al seu domicili, millorant-ne la qualitat de vida.
- Atendre les persones que no poden mantenir-se autònomament al seu domicili mentre no siguin ateses íntegrament pels serveis socials especialitzats quan així ho requereixin.

El Projecte AGG es porta a terme de la mà dels serveis socials, i en concret de l'equip del SAD del municipi. Aquest aspecte garanteix que l'alumnat tingui, abans d'iniciar l'acompanyament, un ple coneixement de la situació i característiques de les persones grans que visitaran, les condicions dels seus domicilis, etc. i això permetrà preparar-lo millor per a la seva tasca.

Hi haurà dos interlocutors del SAD: d'una banda, el coordinador/a tècnica del SAD, que serà qui es reunirà a l'inici del projecte amb el tutor o tutora de l'alumnat i qui a posteriori en farà un seguiment; de l'altra, els/les treballadors/es familiars (TF), que són els i les professionals que fan l'atenció directa als usuaris, als seus domicilis.

6.3 Consorci de Salut i Social de Catalunya ¹⁹

Pel que fa al Consorci de Salut i Social de Catalunya (CSC), es treballarà en concret amb les referents de l'àrea d'Envel·liment i Benestar de l'entitat (EIB). El rol del CSC vers el projecte és aportar coneixement i expertesa en l'àmbit de la gent gran i les necessitats socials actuals. Oferirà suport tècnic durant tot el desenvolupament del projecte i dissenyarà i executarà les sessions formatives dirigides a l'alumnat abans d'iniciar l'acompanyament a la gent gran. Facilitarà documentació i informació als altres agents clau implicats i al mateix alumnat.

EIB és una iniciativa del CSC (una entitat pública de l'àmbit social i sanitari) que dissenya, impulsa i acompanya projectes de l'àmbit de l'envel·liment i el benestar, i gestiona serveis i equipaments del sector. També genera, divulga i comparteix coneixement i bones pràctiques a les seves entitats associades. Disposa d'una pàgina web, dirigida als i les professionals del sector i també a tota la ciutadania, on s'aglutinen recursos rellevants dins l'àmbit social.

7. VALORS DEL PROJECTE

Els valors implicats en el projecte són els següents:

- **Compromís**, per part de l'alumnat vers les persones grans, ja que hauran de complir amb els acords pactats.
- **Dignitat** de les persones grans. S'entén per dignitat la qualitat moral inherent a totes les persones, per la qual tenen dret a ser respectades, valorades i tractades de manera justa i amb igualtat.
- **Tracte respectuós** i càlid, com a eix vertebrador del model d'atenció centrada en la persona.

¹⁹ Portada | Consorci de Salut i Social de Catalunya. (2022b, December 14). <http://www.consorci.org/>

- **Acció comunitària**, ja que la soledat no volguda, així com les diferents necessitats socials, es poden acompanyar de manera més exitosa des de la comunitat i amb la comunitat.
- **Participació activa** per part de les persones grans i de l'alumnat. Ha d'haver-hi participació activa perquè el projecte es pugui dur a terme fàcilment; tant les persones grans com l'alumnat han de sentir que són els protagonistes del projecte i que aquest es crea i desenvolupa a partir dels seus interessos i eleccions.
- **Intercanvi intergeneracional**, entès com el fet d'apropar col·lectius de diferents edats per facilitar el coneixement mutu i l'intercanvi de coneixements, sabers i habilitats.
- **Lluita contra la soledat no volguda**, ja que tot i no ser una malaltia té un impacte negatiu sobre la salut física, el funcionament cognitiu general i la salut emocional de les persones.
- **Alineació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).**²⁰ Els ODS són 17 objectius que l'any 2015 l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar, per tal de definir un full de ruta unificat per fer front als reptes globals de la humanitat. No són independents els uns dels altres, sinó que estan interconnectats. Les intervencions en una àrea afectaran els resultats de les altres, i és per això que el desenvolupament ha d'equilibrar la sostenibilitat mediambiental, l'econòmica i la social
En concret, el Projecte AGG contribuirà a assolir l'objectiu 3: *Salut i benestar*.
- **Treball en xarxa i coordinació.** Unir esforços de tots els agents implicats (Institut, SAD, CSC) i treballar sota el mateix model i valors és clau perquè el projecte tingui uns resultats exitosos.

²⁰ Veure annex 2

8. FASES DEL PROJECTE

A continuació exposo les fases que seguirem en la implementació del projecte i quina metodologia portarem a terme en cada moment, és a dir, el com ho farem per a desenvolupar aquesta assignatura social en el marc del segon curs de Batxillerat a l'Institut les Cinc Sèries de Mataró.

Perquè es vegi clar l'organització de totes les fases, les dates del projecte, els agents implicats en cada part... He fet un calendari on apareix tot això de forma esquemàtica, i més clara i entenedora.²¹

8.1. Fase preparatòria

La fase preparatòria es durà a terme durant el mes de juny de cada 1r de Batxillerat, és a dir, en el moment en què els de 1r estiguin a punt d'acabar el curs escolar.

En aquesta fase, l'Institut, el SAD i el CSC signaran un **Conveni de col·laboració**, en el que s'explicarà breument el projecte, les funcions i responsabilitats de cadascú, i els acords i compromisos que es plantegen les diferents parts.²²

En primer lloc, l'Institut haurà d'informar del projecte tant a les famílies com a l'alumnat.

Pel que a les famílies, en finalitzar el curs de 1r de Batxillerat se les informarà que a 2n de batxillerat hi haurà aquest projecte social dins del currículum escolar, i que per a fer-lo possible se signarà un conveni amb les parts col·laboradores. A més, se'ls lliurarà una autorització amb l'objectiu que la retornin signada a mesura que estan d'acord i accepten que es faci la nova assignatura el curs vinent i que els seus fills i filles puguin desplaçar-se, fora de l'horari lectiu, als domicilis de les persones grans.

Pel que fa a l'alumnat, també en aquest moment de final de curs i en espai de tutoria, se l'informarà de la nova assignatura i podran exposar els seus dubtes,

²¹ Veure annex 3

²² Veure annex 4

preguntes, inquietuds, etc. A més, es passarà un formulari a l'alumnat per tal de tenir informació sobre el grau de coneixement que tenen sobre el col·lectiu de persones grans, serveis socials i factors de risc associats a l'envelliment. La informació que s'obtingui servirà, en gran part, per a dissenyar les sessions formatives que es realitzaran a l'alumnat de segon de Batxillerat a l'inici de curs.

En el present treball, s'adjunta el formulari, d'elaboració pròpia i que s'ha enviat durant el mes de juliol del 2022 a nois i noies que han finalitzat primer de Batxillerat per veure el grau de coneixement que tenen sobre la soledat no volguda, el col·lectiu de gent gran, les tasques dels treballadors familiars...²³

En segon lloc, en aquesta fase preparatòria, la coordinació del SAD, haurà d'informar i explicar als/les treballadors/es familiars (TF) el Projecte AGG, el qual es realitzarà al cap d'un parell de mesos aproximadament. Després, els/les TF n'informaran les persones grans usuàries del SAD, detectaran el seu grau de conformitat i col·laboració amb el projecte i treballaran expectatives amb elles, detallant-los la durada de l'acompanyament (un curs escolar) i clarificant el rol de l'alumnat i de totes les parts implicades.

L'INS i el CSC es reuniran per a preparar els continguts de les sessions formatives que es duran a terme a l'inici de 2n de Batxillerat. El SAD també podrà participar de l'elaboració d'aquests continguts.

8.2. Fase exploratòria

La fase exploratòria començarà a l'inici del curs escolar de 2n de Batxillerat, a mitjans de setembre.

L'Institut, juntament amb el CSC, organitzarà unes **sessions formatives** per a l'alumnat, amb l'objectiu de dotar-lo del coneixement necessari i bàsic per a dur a terme el seu acompanyament amb èxit.

El delegat/da prendrà part en aquesta planificació i posterior comunicació a l'alumnat.

²³ Veure annex 5

- Sessió 1: aquesta sessió es durà a terme la tercera setmana de setembre i la dirigirà el/la tutor/a. Ha d'incloure:
 - Breu descripció del projecte: de què tracta, objectius, públic diana, entitats implicades, definició de tasques per part de l'alumnat, el rol del delegat/da, els compromisos, drets i deures de les parts implicades, etc.
 - Presentació de la ciutat de Mataró amb un mapa: fotografia d'on estan localitzats els serveis d'atenció a la gent gran, serveis socials, casal de gent gran, centres de dia, residències, entitats, etc.
 - Presentació dels ODS.
- Sessió 2: aquesta sessió es durà a terme la quarta setmana de setembre i la dirigiran les referents tècniques del CSC. Ha d'incloure:
 - Presentació del SAD: què és, quines funcions té, etc.
 - Presentació del col·lectiu de persones usuàries del SAD: explicar què és la dependència, què és la vulnerabilitat social, els factors de risc, l'envelliment, les necessitats socials, la soledat no volguda i les seves causes, etc.
 - Presentació de models d'atenció: ACP (atenció centrada en la persona), humanització
 - La perspectiva comunitària en l'atenció social
 - La història de vida com a tècnica qualitativa centrada en la persona

Aquesta segona sessió també es podrà fer en col·laboració amb el mateix SAD de Mataró si així s'acorda amb els serveis socials del municipi.

En els cursos posteriors, es pot convidar a un antic alumne/a de l'institut i persona gran que realitzés o rebés en el seu dia aquest acompanyament, per tal que expliqui la seva experiència i doni algun consell als futurs participants.

Després de les sessions formatives, es farà una enquesta a l'alumnat per tal que expliqui la seva disponibilitat, les seves habilitats i dificultats i el que podria aportar.²⁴

Un cop el tutor/a ja disposi de la informació de les enquestes, organitzarà una tutoria amb cada alumne/a per comentar els resultats del formulari, si així ho considera necessari, amb l'objectiu de parlar sobre possibles neguits i dubtes, i acabar de comentar algun aspecte important.

Seguidament, es farà una reunió entre el tutor/a i el/la coordinador/a tècnic/a del SAD per decidir l'encaix alumne-persona gran. És molt important que hi hagi un bon encaix entre les dues persones per a garantir l'èxit del voluntariat. Si les dues persones són afines, serà més fàcil mantenir una relació cordial, es farà més còmode i més ràpidament podran agafar confiança. Aquesta és una manera de garantir l'atenció centrada en la persona.

També en aquesta trobada, les dues figures decidiran quin alumne/a pot ser perfil d'assumir el rol de delegat/da del projecte. Aquesta persona ha de tenir aquestes habilitats i competències, ja que haurà de ser l'encarregat/da de comunicar tot el que li digui el cap d'estudis i el tutor/a sobre el projecte als seus companys de classe. També haurà de fer aportacions, expressar els dubtes i les queixes que puguin tenir els alumnes...

Al cap d'uns dies, el tutor/a buscarà un espai per a fer retorn a l'alumne, on se li explicarà quina persona gran se li ha assignat i quina és, breument, la seva situació personal i familiar, les seves mancances i els seus desitjos.

Finalment, es lliurarà una **carta de compromís** que han de signar el/la tutor/a i els/les alumnes on hi consten els compromisos que han d'adoptar les dues parts abans d'iniciar el projecte.²⁵

²⁴ Veure annex 6

²⁵ Veure annex 7

8.3. Fase executòria

La fase executòria començarà el mes d'octubre del curs de 2n de Batxillerat i durarà fins al mes de maig del següent any (durada d'un curs escolar). És la fase en la qual pròpiament s'acomplirà la tasca social per part de l'alumnat vers les persones grans.

Tot l'alumnat, en aquest moment, ja disposarà d'un document on s'especificarà el nom i adreça de la persona gran, i els dies i hores de visita al seu domicili.

El projecte està plantejat perquè es dugui a terme fora de l'horari lectiu, a les tardes, per tal de no interferir amb les altres assignatures del curs. Es traslladarà a l'alumnat i a les famílies la importància de tenir certa flexibilitat, ja que pot haver-hi activitats concretes, com a part de l'acompanyament a la persona gran, que es duguin a terme en un horari diferent del prèviament acordat. Es considera que, com a molt, les tardes d'acompanyament no haurien de sobrepasar les dues hores.

El dia d'inici del projecte, l'alumne/a i el/la treballador/a familiar quedaran al domicili de la persona gran i es presentaran, per tal que es coneguin. Aquesta, serà la primera presa de contacte. Estaran una estona junts i s'acomiaran, recordant quin serà el dia vinent de visita.

A partir d'aquest dia, les visites les realitzarà l'alumne/a tot sol, sense presència de la TF ni cap altre professional. Consistiran, en un primer moment, a fer companyia a la persona gran, establir conversa amb ella i procurarà que es creï un ambient amable i tranquil i el màxim natural possible.

Les visites les han de programar l'alumne i la persona gran en consens. Normalment, quedarien un cop per setmana, durant màxim dues hores, però poden fer alguna variació si algun dia algú dels dos implicats no pot. Això és un pacte que han d'acordar ells/es.

A mesura que passin els dies i sempre que l'alumne/a consideri que és el moment oportú segons el qual prèviament ha treballat amb les figures de referència de l'Institut i el CSC, posarà en pràctica la metodologia prevista.

L'alumnat utilitzarà mètodes tant quantitativs (l'escala UCLA) com qualitativs (entrevistes i enquestes). L'escala, la passarà a cada persona gran, al seu domicili.

He seleccionat l'escala UCLA, ja que és la més usada i està validada en població de gent gran. Consta de 20 ítems i serveix per a mesurar l'autopercepció de la soledat no volguda.

He reformulat els ítems com a preguntes i al costat he posat les puntuacions. Segons la freqüència amb la qual s'experimenten les vivències descrites a cada ítem es contesta en una escala de l'1 a 4. Després d'invertir la puntuació dels ítems 1, 5, 6, 9, 10, 15, 16, 19 i 20, se sumen les puntuacions corresponents als 20 ítems i s'obté una puntuació total. El rang de puntuacions va de 20 a 80, corresponent una major puntuació a un major grau de soledat.

L'objectiu de passar a les persones grans aquesta escala és obtenir informació sobre el seu sentiment de soledat, sensació d'aïllament, etc. No es passarà en forma de test autocorrectiu sinó que es farà a través de l'establiment d'una conversa informal i posterior registre per part de l'alumne/a.

L'observació participant també serà utilitzada com a tècnica en aquesta primera fase. Té un pes molt important, ja que és el principal tipus d'observació qualitativa, la més estesa. Consisteix a seleccionar un grup humà (en aquest cas, les persones grans), observar-lo detingudament i interactuar estretament amb elles. Per a fer-ho possible, cal estar llargues estones amb el col·lectiu.

A mesura que vagin passant els dies i l'alumne/a i la persona gran vagin creant cert vincle i relació de confiança, l'acompanyant anirà treballant a partir de la història de vida, una tècnica narrativa que consisteix en l'elaboració d'un relat autobiogràfic amb una finalitat terapèutica o d'investigació. L'objectiu és obtenir informació de la persona gran, a partir de les converses informals que van sorgint en el dia a dia, per tal de detectar les necessitats i desitjos i donar resposta.

L'alumne/a disposarà d'un guió de la història de vida on hi ha tots aquells aspectes sobre els quals hauria d'obtenir aquesta informació. No serà un guió que tindrà per escrit sinó que prèviament haurà treballat el contingut en espai de tutoria i haurà d'aprendre's les preguntes a fer, de manera que la conversa amb la

persona gran sigui el més informal i natural possible. Aquesta història de vida pot extreure's en més d'un dia, és important no forçar la situació i sempre preval el respecte a la intimitat i als tempos de la persona gran.

Un cop l'alumne/a ja ha treballat la història de vida amb la persona gran i ja faci uns quants dies que estigui acudint al domicili, les dues parts acordaran en què consistirà la col·laboració: quina tasca faran plegats, quins dies, horaris, freqüència, etc. Aquesta serà l'essència de l'acompanyament social del projecte.

Quan el que es pacti sigui dur a terme una activitat en la qual hi ha una despesa econòmica, aquesta haurà d'anar a càrrec de la persona gran, també la de la part que repercuteixi en el/la jove acompanyant. Per exemple: anar a un espectacle, anar a prendre un refresc, etc.

S'intentarà que, persones grans que visquin a la mateixa zona o barri i estiguin en situació de soledat no volguda, es trobin periòdicament en algun lloc acompanyat respectivament pel seu alumne/a acompanyant, de manera que es teixiran vincles més enllà d'alumne/a-persona gran, amb l'objectiu de promoure relacions entre iguals, estables en el temps, compartir aficions, etc. i continuar combatent la soledat no volguda.

En el desenvolupament del projecte serà molt important fer-ne un bon seguiment per part de totes les parts implicades, per tal de detectar possibles dificultats, trobar alternatives i propostes de millorar i avaluar-ne els resultats.

Aquesta tasca fonamentalment la duran a terme el tutor i tutora de 2n de Batxillerat, el coordinador/a del SAD i, puntualment i sobretot a demanda de l'institut les figures referents del CSC. També, el delegat/a, farà seguiment com a part de les seves tasques encomanades.

L'alumnat haurà d'aprofitar els espais de tutoria per comentar, individualment amb el tutor/a, totes aquelles inquietuds i dubtes que li vagin sorgir en el desenvolupament del projecte. També disposarà d'un espai grupal, amb la resta de companys/es, per tal de compartir experiències, enfocaments i maneres de gestionar les situacions i així poder-se ajudar mútuament.

El/la coordinador/a del SAD i el tutor/a, durant les primeres dues setmanes, es comunicaran o reuniran sovint per a comentar l'evolució de la tasca de l'alumnat i si detecten aspectes a millorar o ajustos a fer, es duran a terme.

Abans de donar per finalitzat l'acompanyament, l'alumne/a passarà de nou a l'usuari del SAD l'escala d'autopercepció de la soledat no volguda²⁶, amb l'objectiu de detectar el grau de satisfacció de la persona gran i observar si ha disminuït o no la percepció de soledat respecte a l'inici del projecte.

Finalment, hi haurà un comiat entre la persona gran i l'alumne on podran tancar el procés. És important aquest tancament, ja que l'alumne s'haurà d'acomiar de la persona gran amb la qual ha compartit un curs escolar sencer, per tant, és molt important saber tancar processos i vincles.

8.4. Fase d'avaluació

L'avaluació és necessària en qualsevol projecte per tal de valorar si l'enfocament, el disseny, els continguts i la implementació han estat adequades i si s'han assolit els objectius plantejats. Això ens permetrà poder fer propostes de millora de cara a un futur.

Avaluar, és una tasca molt important, que serveix per aprendre i per ser més autònom aprenent. S'ha d'entendre l'aprenentatge com el resultat d'identificar el que saps fer i el que no ets capaç de fer, entendre les causes i aplicar mesures de millora.

En aquesta fase, a mitjans de juny, hi tindrà lloc el tancament del projecte. S'establirà un espai de reunió entre la coordinació del SAD, el/la tutor/a i l'alumne/a, per tal de fer una valoració general del projecte, propostes de millora, possibilitat repetir curs que ve, grau de satisfacció de les persones grans, etc.

En segon lloc, es farà una tutoria final entre el/la tutor/a i el/la alumne/a amb l'objectiu de comentar el projecte i fer-ne una valoració. El tutor/a tindrà un guió que li servirà com a guia de referència per fer aquesta petita entrevista.²⁷ Sobretot

²⁶ Veure de nou annex 8

²⁷ Veure annex 10

en aquest punt interessa conèixer el grau de satisfacció de l'alumne/a, com s'ha sentit, si el projecte ha complert les seves expectatives, etc. Aquesta reunió servirà també per els propers cursos, per saber el que es pot millorar del projecte i per veure si ha anat com hauria d'haver anat.

En aquesta mateixa tutoria l'alumne/a entregará al tutor/a una petita memòria de tota l'activitat realitzada, la metodologia seguida, etc. Aquesta memòria serà exposada oralment i haurà de durar uns 10 minuts com ha màxim. els alumnes podran presentar-la amb el format visual que més els hi agradi (powerpoint, prezi, canva, fer un pòster...). Haurà d'incloure una part teòrica sobre els conceptes treballats durant el projecte (soledat no volguda, col·lectiu de persones grans, SAD, etc) i una part més pràctica explicant l'experiència personal que ha tingut cadescú durant tot el projecte. A més podran afegir altres punts tal i com vegin millor. Aquests poden ser aspectes a millorar, el que els hi ha agradat més, l'aprenentatge que han adquirit realitzant el projecte... El tutor/a valorarà aquesta memòria i l'avaluarà juntament amb el seguiment de tot el projecte.

Finalment, el tutor/a valorarà el grau d'assoliment de l'assignatura i assignarà una qualificació a la tasca realitzada per part de l'alumne/, la qual se li farà saber en el moment d'entrega dels informes d'avaluació del tercer trimestre.

8.5. Fase de tancament

Abans de finalitzar el curs escolar, a finals del mes de juny, l'institut organitzarà un comiat, a les seves instal·lacions, en el que es convidarà a totes les persones participants del projecte: alumnat, persones grans ateses i si es vol els familiars d'aquestes, treballadors/es familiars, coordinació del SAD, referents del CSC i personal docent.

L'esdeveniment, que pot ser una activitat o taller i un berenar, serà organitzat per part del delegat/da amb el suport del tutor/a i es convocarà a les persones amb un parell de setmanes d'antelació.

Aquest comiat, té clarament una finalitat de tancament però a més també té un objectiu més comunitari ja que les persones grans, sortiran al carrer

acompanyades i es trobaran a altres persones que també han realitzat el mateix Projecte AGG i que també estan en la mateixa situació que elles. Per tant, així promou que es creïn vincles entre elles, i es promou una activitat grupal per combatre les estones de soledat.

En aquest comiat es donarà algun tipus de reconeixement com un diploma per totes les persones grans que hagin dut a terme el Projecte AGG, per exemple i també es pot plantejar fer un tipus de vídeo d'agraïment perquè aquesta gent es senti més acollida.

9. CONEIXEMENT DE L'ALUMNAT

Per saber el coneixement que té l'alumnat té sobre els temes que es tracten en el treball com el col·lectiu de persones grans, la soledat no volguda, els serveis socials i el voluntariat, he realitzat aquest qüestionari. A part també m'ha servit per veure l'interès que té l'alumnat en fer un projecte intergeneracional com aquest.

Aquest formulari, en el Projecte AGG, es passarà als alumnes quan fan 1r de batxillerat per veure el mateix que he dit anteriorment. La Informació que s'extregui servirà per poder enfocar cap a un costat o un altre les sessions formatives del projecte, tot i que ja estan definides, però es podran modificar depenen d'aquestes respostes.

Tot i això, per poder extreure conclusions del coneixement de la gent, he passat aquest mateix formulari a gent d'entre 16 i 17 anys que està fent ara actualment batxillerat. El formulari me'l han respost un total de 28 persones.

D'acord amb la pregunta següent: "Saps a partir de quina edat es considera a algú persona gran", la majoria ha estat a prop. L'edat d'una persona gran és difícil de delimitar, però es considera que algú ho és a partir dels seixanta-cinc anys. La majoria dels resultats de les enquestes volten des dels seixanta fins als setanta anys. Per tant, podem dir que la gent està bastant informada sobre aquesta pregunta.

En el formulari es preguntava que els alumnes definissin breument què és la soledat no volguda. Tot i que el desconeguessin, sense saber el significat, amb les

paraules ja et pots fer una idea del que és. La majoria de la gent té bastant clara la definició, molts diuen que la soledat no volguda és sentir-se sol i no tenir companyia. Algunes de les respostes que més s'han afinat són les següents: "Sentir-se sol sense voler-ho, involuntàriament". "Quan estàs sol i tu no ho has triat, és a dir que el pas del temps ha fet que quedessis sol. Ex: es moren els pares, mor la teva parella, els fills s'independitzen...". "Quan una persona es queda sola quan realment li agradaria tenir companyia". Hi ha moltes altres respostes que s'assemblen molt a aquestes i totes més o menys es repeteixen deixant clar que la soledat no desitjada és quan estàs sol sense voler-ho. Per tant, encara que ningú els hi hagi explicat han sabut definir-ho perfectament.

La següent pregunta fa referència a quin grup d'edat creien que pateix la soledat no volguda. Com podem observar en els gràfics²⁸, 27 de les 28 persones estan d'acord que la pateixen les persones grans. Un col·lectiu que també té moltes votacions de part dels alumnes són les persones en situació de vulnerabilitat social. Els adolescents i els adults els han votat una mica menys de la meitat de les persones i els infants i les dones han sortit amb el mateix nombre de vots que en són 6. Aquesta estadística ens diu que no van tan mal encaminats, ja que no només són les persones grans o les que pateixen vulnerabilitat social qui poden tenir un sentiment de soledat no volguda, tothom que se senti sol sense voler-ho pot tenir-ne. Encara que sigui jove, adult, dona, home...

La següent pregunta parla sobre les tasques que realitzen els serveis socials. En el formulari, perquè no ho haguessin de buscar si no ho sabien, vaig posar una petita definició sobre el que són i l'alumnat que havia de respondre el qüestionari, havia d'assenyalar una o més d'una opció sobre les funcions que fan els serveis socials públics municipals. M'ha sorprès que gairebé tothom, (25 de 28 persones) hagin marcat l'opció d'atenció sanitària, bàsicament perquè els serveis socials municipals no són els que s'encarreguen de la salut de les persones. Una gran part de les persones també ha marcat l'opció de cobrir les necessitats bàsiques, que aquesta sí que és una funció essencial que cobreixen els serveis socials. Altres opcions com prevenir situacions de risc social o l'acompanyament a domicili també les han votat molt els alumnes. Amb aquesta pregunta podem extreure la

²⁸ Veure annex 11

conclusió que per molt que alguns alumnes hagin encertat en les funcions, en alguna de les sessions formatives que es farà abans de la realització del Projecte AGG, s'hauria de parlar sobre els serveis socials tant públics com privades i sobre les funcions que tenen, per deixar més clar als alumnes el seu funcionament.

Sorprenentment, a la pregunta de si han fet algun cop una tasca de voluntariat, un 50% de les persones han dit que sí i un altre 50% han dit que no. Personalment, pensava que menys persones haurien complert algun cop una tasca de voluntariat, però que ho hagi fet la meitat de la gent que ha respost el formulari, significa que no seria un tema tan nou com em pensava, és a dir que una part dels alumnes ja saben que tracta el voluntariat i sabent més o menys com funciona, quins objectius té...

Arran d'aquest dubte, la següent, si haves respost que sí, et preguntava a través de quina entitat vas fer el voluntariat. La gran majoria ha respost que a través de "Mataró Alzheimer". Altra gent ho va fer en un grup d'esplai i altres en el cau (AE La Soca). També hi ha persones que han dit que a través de l'institut que estan cursant.

I a partir d'aquí també, havien de dir si creien que aquesta activitat de voluntariat va ser útil per ells o no. Tothom excepte una persona ha dit que sí que ho va ser. Han respost que van aprendre moltes coses noves i que va ser molt útil per ells i per la/la persona/s que acompanyaven. També algú ha afirmat que creu que va ajudar al fet que funcionés millor. Amb totes aquestes respostes, podem extreure la conclusió que sí que va ser útil fer aquesta tasca de voluntariat i que si els va agradar l'experiència, segurament els hi agradarà la proposta del Projecte AGG.

Un altre de les preguntes del formulari, era valorar en una escala de l'1 al 5 l'interès per fer un projecte social aviat. En aquest gràfic podem observar com la majoria de respostes se situen entre el grau 3, 4 i 5. Un 36% de la gent diu que té un grau 4 d'interès, que és el que la gent més ha votat. Podem veure que una persona no té interès de participar-hi i dues tenen un grau 2 de 5 de fer-ho, però això és completament normal, ja que potser no saben ben bé què és i per això no els interessa. Tot i això, si ens centrem en la majoria podem veure com sí que

tenen interès a participar en un projecte social així. Per tant, és una informació positiva envers el projecte que es durà a terme en el curs de 2n de batxillerat.

Finalment, l'última pregunta del formulari et preguntava que creies que podries aportar tu com a persona a les persones que viuen a casa seva sola i se senten soles. Aquí hi ha hagut multitud de respostes diferents i totes han estat molt interessants. Hi han diverses respostes que diuen que els hi poden oferir companyia, alegria i estima, distreure'ls d'alguna manera i simplement que tinguin algú amb qui poder parlar dels seus sentiments, emocions, preocupacions... per tal que se sentin escoltats. Hi ha hagut una persona que ha respost el següent: "Companyia. Tot i que per nosaltres pugui semblar poc temps o poca cosa potser per a aquestes persones grans significa molt en el seu dia a dia". I és que té tota la raó, encara que sigui una estona, parlar amb aquesta persona per a ella li pot suposar molt de suport ja que en sentir-se sempre soles quan veu a algú que l'escolta i està atent se sent millor amb ell/a mateix/a. Hi ha altres persones que diuen que si és algú que no coneixen no sabrien de quina manera ajudar-lo. Per aquest motiu en les sessions formatives s'explicarà molt detalladament aquest punt, de com ajudar a aquest col·lectiu que pateix soledat no volguda. Altra gent ha donat propostes perquè no se sentin tan soles. Algunes d'aquestes propostes han sigut acompanyar-los a passejar, fer algunes trobades, anar a prendre alguna cosa.

10. ENTREVISTES A PERSONES EXPERTES

10.1 Entrevista a la Montse Cusachs, Ajuntament de Mataró

Vaig entrevistar de forma telemàtica a la Montse Cusachs, tècnica de gent gran de l'ajuntament que treballa en el servei d'igualtat i diversitat ciutadana. Té el càrrec de col·laborar amb les persones amb dependència i fa activitats amb elles, com tallers, juntament amb altres treballadors/es. Actualment, a Mataró hi ha dues associacions importants que tracten la soledat no volguda, totes dues controlades per l'ajuntament de Mataró. Hi ha l'associació d'amics de la gent gran i la Fundació hospital. Si hi ha una persona que pateix aquest tipus de soledat, se la

deriva a una d'aquestes dues associacions. En les dues es fan diferents activitats per combatre la soledat, com tallers i trobades, excursions o sortides. Per tant, podem dir que la ciutat de Mataró sí que tracta d'ajudar el col·lectiu de persones grans que pateixen soledat no desitjada i proposa activitats que els facin sentir més acompanyats. A més, en aquestes associacions, a l'haver-hi força gent gran que hi participa, els usuaris poden crear un vincle i d'aquesta manera s'afavoreix l'acompanyament.

Mataró també ofereix 10 casals públics que estan destinats a les persones grans. En aquests casals s'ofereixen activitats gratuïtes de forma pública per a tota la gent gran que es vulgui apuntar. Apuntar-se a un casal d'aquests afavoreix molt a la no-soledat de la persona gran, ja que fer activitats envoltades d'altres persones és una manera de distreure's i d'evadir-se. La gent que hi va, ho fa per voluntat pròpia, perquè té molt de temps lliure i no sap què fer o simplement li agrada fer tallers i activitats d'aquest tipus, per tant vas allà per divertir-te i passar el temps de manera més entretinguda. Si es tracta del projecte, aquest té un benefici doble, és a dir, té un benefici mutu, tant per la gent jove, és a dir l'alumnat que cursarà 2n de batxillerat com per les persones grans amb sensació de soledat no volguda. El jovent aprendrà coses de les persones grans amb les experiències. A més en tenir més experiència, ja que han viscut més anys, saben moltes més coses de la vida i per l'alumne poden ser molt útils de saber. La persona gran, en el mateix moment, també obtindrà coneixements del jove, com poden ser les noves tecnologies, com funciona el món actualment. Les dues parts assoliran beneficis del projecte.

A més, també serà molt important, per donar valor a la joventut i a la gent gran, ja que acostumen a ser les dues generacions més discriminades per part de la resta. Les dues tenen molts prejudicis, entre elles també i dur a terme aquest nou projecte, servirà per integrar a aquests dos col·lectius i fer visible que realment poden trobar coses en comú que els uneix.

10.2 Entrevista a la Marina Hortelano, Amics de la gent gran ²⁹

També vaig fer una entrevista telemàtica amb Marina Hortelano, treballadora de l'associació d'Amics de la gent gran. És tècnica social, responsable de territori. Té el càrrec de coordinar equips de voluntaris, entrevistar-los i formar-los per tal que siguin protagonistes.

El funcionament de l'associació d'Amics de la gent gran, és molt similar al projecte que he creat, anomenat Activació de la Gent Gran (AGG). Bàsicament, a les persones amb sentiment de soledat no volguda se les deriva a aquesta associació (o a la Fundació hospital de Mataró). Aquí fan una entrevista tant a la persona gran com a el/la voluntari/a. Això ho fan per tal de poder fer un encaix més precís atenent als gustos, interessos i preferències de les dues persones implicades.

En aquest voluntariat, es destinen dues hores a la setmana a fer-lo, però cada voluntari amb la persona gran decideix quin dia de la setmana vol quedar, quines hores i les activitats que voldran fer. Aquestes són lliures, depenent dels interessos que es tinguin es farà un tipus d'activitat o una altra. Les activitats poden ser simplement anar a berenar, o a passejar, també poden anar a un concert o al teatre. En conclusió, no hi ha unes activitats programades com ho són els tallers, per exemple, sinó que poden ser molt variades, això ho escullen les dues persones implicades.

Aconseguir que la gent entri a la comunitat és una tasca molt complexa, ja que hi ha una forta discriminació cap aquest col·lectiu. L'edatisme (discriminació a la gent gran) és la 4a discriminació més important que hi ha. La gent gran tendeix a tenir molts prejudicis de part de la societat. Per tant, aquest tipus d'associacions són molt necessàries perquè puguin entrar dins de la comunitat i que se sentin part d'ella. L'associació Amics de la gent gran, necessita voluntaris, ja que cada cop n'hi ha menys. Això ens dóna a entendre que s'està perdent la iniciativa i la motivació de fer tasques de voluntariat i s'hauria d'intentar evitar. Per aquest motiu serà molt important fer el Projecte AGG, per donar valor al voluntariat i reprendre l'essència d'ajudar a les altres persones per voluntat pròpia, encara que aquest projecte formi part del currículum escolar i sigui una assignatura obligatòria.

²⁹ Veure annex 12.

11. CONCLUSIONS

El treball de recerca que he dut a terme es basa en una investigació sobre la soledat no volguda, el col·lectiu de persones grans i sobre les associacions que tracten la soledat. Per posar en pràctica tots aquests conceptes, he fet una proposta d'un nou projecte social, que he anomenat Projecte d'Activació de la Gent Gran (AGG). Aquest és un projecte intergeneracional que duran a terme els alumnes que cursen 2n de batxillerat de l'Institut Les Cinc Sènies, juntament amb el Servei d'Atenció a Domicili del municipi, en aquest cas de la ciutat de Mataró. Els quals, acompanyaran a les persones grans en situació de soledat no volguda, per tal que millorin la seva felicitat i no se sentin soles.

Aquest treball ha girat entorn de les següents hipòtesis: "El col·lectiu de gent gran tendeix a ser discriminat i sovint queda exclòs de la societat", "Actualment a la ciutat de Mataró hi ha suficients recursos per tractar la soledat no volguda". "És possible la creació d'un nou projecte amb l'objectiu de combatre la soledat no volguda de les persones grans".

Gràcies a una recerca d'informació profunda per tal d'ampliar el meu saber i familiaritzar-me amb els conceptes, he aconseguit donar una resposta útil i detallada a les qüestions inicials citades prèviament. A més del qüestionari per saber el grau de coneixement dels joves (específicament els que fan batxillerat) sobre els temes tractats, les dues enquestes a expertes sobre el tema m'han proporcionat la informació per a poder enriquir el treball. Ara, basant-me en la informació de les dades obtingudes i una anàlisi profunda d'aquesta, mostraré un desenllaç meditat.

Per començar, reiteraré la veracitat de la primera afirmació. A partir de la indagació de diverses pàgines web i d'articles, puc assegurar que el col·lectiu de gent gran pateix molta discriminació per part de la població. Aquests tenen molts prejudicis quant a l'edat. Aquests prejudicis fan que se'ls menyspreï i se'ls exclogui de la societat. Actualment, molta més gent de la que ens pensem pateix de soledat no volguda, és a dir que se sent sola sense voler-ho. Tot i que hi ha diverses associacions que tenen com a objectiu ajudar-los a no sentir-se tan sols,

el col·lectiu de persones grans, continua sent dels més discriminats i encara hi ha molts casos de soledat.

Centrant-me en la segona hipòtesi, puc confirmar la seva certesa gràcies a la informació que he recercat i a les dues entrevistes que he fet. Una l'he fet a una experta de l'ajuntament de Mataró i l'altra a una treballadora d'una associació anomenada Amics de la gent gran que tracta la soledat no volguda a les persones grans. El que he pogut extreure, és que com jo creia, hi ha suficients associacions a Mataró que tracten aquest tema. Trobem la Fundació hospital i els Amics de la gent gran, a part de diversos casals que ofereix la ciutat. Tanmateix, s'haurien de donar a conèixer més perquè tota la gent gran estigui assabentada que existeixen aquests tipus d'associacions.

La tercera hipòtesi ha sigut la que més he desenvolupat, ja que el meu treball s'ha basat en aquest objectiu, en la creació d'un nou projecte intergeneracional que uneix als joves amb les persones grans per tal d'afavorir-los un acompanyament que tindrà la durada d'un curs escolar. Per aquest motiu, puc afirmar la meua hipòtesi, és possible aquesta creació, però jo he necessitat un cop de mà de diverses persones que m'han ajudat a obtenir els coneixements necessaris per fer-ho. Amb les respostes del formulari, he pogut veure que l'alumnat té interès per realitzar un voluntariat d'aquest tipus i això és un bon indicatiu que aquesta proposta els hi semblarà interessant.

Finalment, gràcies a aquest treball de recerca he pogut entendre i conèixer una mica més el que significa la soledat no volguda, les seves causes i conseqüències i les diferents persones que la pateixen. També, he aconseguit conèixer molts aspectes sobre el col·lectiu de gent gran, que abans de fer el treball desconeixia, a més dels diferents recursos dels quals disposa la ciutat on visc, Mataró, cap a aquest col·lectiu. Endinsar-me en aquest món del voluntariat, m'ha fet veure que m'interessa molt i que m'agradaria a mi personalment dedicar-me a alguna cosa semblant perquè ho he trobat molt interessant i m'ha cridat molt l'atenció.

12. BIBLIOGRAFIA

- Agència d'Atenció a les Persones amb Dependència. (n.d.). *Agència d'Atenció a les Persones amb Dependència*. Ajuntament De Mataró. <https://www.mataro.cat/ca/temes/gent-gran/agencia-datencio-a-les-persones-amb-dependencia>
- Asociacionismo. (n.d.). *Asociacionismo*. Ajuntament De Mataró. <https://www.mataro.cat/es/temas/gente-mayor/asociacionismo>
- *Barcelona contra la soledat | Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI*. (n.d.). <https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/ca/barcelona-contra-la-soledat>
- Bàsica, L. D. P. D. D. B. D. A. E. U. I. (2019, October 29). *La soledad existencial al final de la vida*. <https://www.tdx.cat/handle/10803/667778>
- Benestar social i família. (2022, November 24). *Benestar social i família*. Ajuntament De Mataró³. <https://www--mataro--cat.insuit.net/ca/temes/benestar-social-i-familia>
- Cataluña, D. (2022, October 5). *Tipos de Soledad*. Instituto Europeo De Psicología Positiva. <https://www.iepp.es/tipos-de-soledad/>
- Cercaterm | TERMCAT. (n.d.). <https://www.termcat.cat/ca/cercaterm/dignitat?type=basic>
- Estudi de la població a Mataró, 1 de gener de 2022. (n.d.). *Estudi de la població a Mataró, 1 de gener de 2022*. Ajuntament De Mataró. <https://www.mataro.cat/ca/la-ciutat/observatori-de-ciutat/demografia/estudi-de-la-poblacio-a-mataro-1-de-gener-de-2022>
- Fundació. (n.d.). Amics De La Gent Gran. <https://amigosdelosmayores.org/ca/soledat-i-vellesa>
- Idescat. *Anuari estadístic de Catalunya*. (2022, December 2). <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec>
- *Inici – Envel·liment i Benestar*. (n.d.). <https://eib.cat/>

- *Institut Les Cinc Sènies - Valors i missió.* (n.d.). <https://www.inslescincsenies.cat/home/qu%C3%A8-ens-inspira/valors-i-missi%C3%B3>
- Mataró, ciudad amiga de las personas mayores. (n.d.). *Mataró, ciudad amiga de las personas mayores.* Ajuntament De Mataró. <https://www.mataro.cat/es/temas/gente-mayor/mataro-ciudad-amiga-de-las-personas-mayores>
- MIT Centro de día. (2022, January 3). *Historia de vida. ¿Qué es y cómo hacerla? - MIT Centro de día Madrid.* MIT Centro De día Madrid. <https://mitcentrodedia.es/actividades/historia-de-vida/>
- *Objectius de desenvolupament sostenible (ODS).* (n.d.). Departament D'Educació. <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/linies-estrategiques/ods/>
- *Observatori de la Soledat.* (2021b, June 25). Amics De La Gent Gran. <https://amigosdelosmayores.org/ca/observatori-de-la-soledat>
- Periódico, E. (2021, August 10). *Soledat no desitjada: Un repte de les ciutats per a les pròximes dècades.* Elperiodico. <https://www.elperiodico.cat/ca/societat/20210730/soledat-desitjada-repte-ciutats-proximas-11947510>
- *Pobresa i inclusió social.* (n.d.). Departament De Drets Socials. https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/pobresa_i_inclusio_social/
- *Portada | Consorci de Salut i Social de Catalunya.* (2022b, December 14). <http://www.consorci.org/>
- Portela, N. (2022, November 17). *Cómo afecta la soledad en las personas mayores.* Teleasistencia. <https://teleasistencia.es/es/blog/salud-en-la-tercera-edad/como-afecta-la-soledad-en-las-personas-mayores>
- *Projecte d'acció comunitària Radars | Serveis Socials | Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI.* (n.d.).

<https://ajuntament.barcelona.cat/serveissocials/ca/canal/projecte-daccio-comunitaria-radars>

- Psicólogos, M., & Psicólogos, M. (2019, May 27). *Soledad no deseada: qué es y cómo podemos combatirla.*
<https://psicologiaymente.com/clinica/soledad-no-deseada>
- Sabater, V. (2018, November 22). La soledad emocional es la que más duele. *La Mente Es Maravillosa.*
<https://lamenteesmaravillosa.com/la-soledad-emocional-es-la-que-mas-duele/>
- *Servei d'ajuda a domicili.* (n.d.). Departament De Drets Socials.
https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/serveis_socials/serveis_socials_basics/serveis_datencio_domiciliaria/servei_dajuda_a_domicili

13. ANNEXOS

ANNEX 1: POBLACIÓ DE L'1 DE GENER DEL 2022. INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA

Franja d'edat	Homes	Dones	Total
De 65 a 69 anys	186.413	210.512	396.925
De 70 a 74 anys	161.580	192.890	354.470
De 75 a 79 anys	128.077	163.001	291.078
De 80 a 84 anys	81.156	114.760	195.916
De 85 a 89 anys	57.499	100.986	158.485
De 90 a 94 anys	22.608	52.173	74.781
De 95 anys i més	5.279	17.421	22.700

Font: Institut d'estadística de Catalunya

ANNEX 2: OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

-

1. Erradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes.

-

2. Posar fi a la fam; assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible.

-

3. Garantir una vida sana i promoure el benestar a totes les persones de totes les edats.

-

4. Garantir una educació inclusiva, equitativa, de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.

-

5. Aconseguir la igualtat de gènere i empoderar totes les dones i les nenes.

6. Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua, i el sanejament per a totes les persones.

7. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones.

8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible; l'ocupació plena i productiva, i el treball digne per a totes les persones.

9. Construir infraestructures resilents, promoure la industrialització inclusiva i sostenible, i fomentar la innovació.

10. Reduir la desigualtat en i entre els països.

- **11. Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusivament, segurs, resilents i sostenibles.**

- **12. Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.**

- **13. Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.**

- **14. Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, mars i recursos marins per al desenvolupament sostenible.**

- **15. Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres; gestionar els boscos de manera sostenible; combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la diversitat.**

16. Promoure societats pacífiques i inclusives per aconseguir un desenvolupament sostenible; proporcionar accés a la justícia per a totes les persones, i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.

17. Enfortir els mitjans per implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

ANNEX 3: CALENDARI PROJECTE AGG

<i>Fases, accions i responsables</i>	JUNY 1R BATX	SET 2N BATX	OCT	NOV A MAIG				JUNY
Fase 1: preoperatòria								
Conveni de Col·laboració (IES, SAD i CSC)								
Informar a les famílies del nou projecte/ assignatura (IES) + enviar-los autorització								
Informar en espai de tutoria, a l'alumnat del nou projecte/ assignatura (IES)								
Enviar un formulari a l'alumnat per detectar grau de coneixement (IES)								
Informar a les TF del projecte i de la								

nova col·laboració (coordinació SAD)								
Fase 2: explorativa								
Sessions formatives per l'alumnat (IES i CSC)								
Enquesta sobre la disponibilitat de l'alumne (tutor/a)								
Tutories individuals (tutor/a)								
Reunió per valorar encaixos alumnat - persones grans (tutor/a i coordinador/a SAD)								
Tutoria sobre assignació persona gran (tutor/a)								
Carta de compromís (tutor/a)								

i alumne/a)								
Fase 3: executòria								
Primer dia: trobada al domicili amb la persona gran (alumne/a i TF)								
Passar Escala UCLA a la persona gran (alumne/a)								
Observació participant (alumne/a)								
Treballar història de vida (alumne/a i persona gran)								
Acordar tipus d'acompanyament concret i dur-lo a terme (alumne/a) i persona gran								
Seguiment del desenvolupament								

del projecte								
Fase 4: execució								
Reunió de valoració de fi de projecte (alumne/a, tutor/a i coordinació SAD)								
Tutoria final (alumne/a) + entrega de memòria								
Informe d'avaluació (qualificació final)								
Fase 5: tancament								
Organització del comiat (activitat + berenar + reconeixement)								

ANNEX 4: ACORD DE COL·LABORACIÓ

....., a del 2022

L'Institut les Cinc Sènies, el SAD municipal de Mataró i el Consorci de Salut i Social de Catalunya acorden que:

En el present curs escolar, 2023-2024, l'alumnat de segon de Batxillerat de l'Institut Les Cinc Sènies realitzarà un projecte social d'acompanyament a les persones grans, usuàries del SAD municipal i en situació de soledat no volguda, als seus domicilis.

L'activitat té per **objectiu** *combatre la soledat no volguda de les persones grans de Mataró, usuàries del Servei d'Atenció a Domicili municipal, a través d'una acció per part de l'alumnat que parteixi de les voluntats, preferències i desitjos de les persones grans, posant en valor el seu projecte vital i treballant a partir de la seva història de vida.*

Pel que fa a l'**ubicació**, l'activitat es durà als domicilis de la gent gran i també a les aules de l'Institut (tutories, reunions amb la cap d'estudi, la coordinació del SAD i les persones referents del CSC, etc.)

DATA D'INICI: d'octubre del 2023

DATA DE FI: de juny del 2024

FREQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT I HORARI: a acordar en cada cas, amb el/la tutor/a de l'alumne/a i la coordinació del SAD.

DURADA DE L'ACORD DE COL·LABORACIÓ:

L'acord tindrà una vigència d'un curs escolar, des de setembre que comença fins al Juny que acaba.

COMPROMISOS PER PART DE L'INSTITUT:

- L'alumnat ha d'acudir als domicilis assignats els dies pactats i acompanyar les persones grans segons el que s'hagi acordat amb elles prèviament.
- L'alumnat ha de mostrar-se respectuós davant l'equip de professionals i les persones grans, tenint cura de la seva intimitat i el seu espai personal.
- L'alumnat ha de fer un bon ús de l'espai i del material que hi ha. Si calgués reparar alguna cosa, ho haurà de comunicar al seu tutor/a.
- L'alumnat i el professorat han de mantenir la confidencialitat de les persones grans.
- El/la tutor/a ha d'acompanyar l'alumne/a en allò que necessiti, en les dificultats que expressi, inquietuds... i afavorir que millori les seves funcions i acompanyament, informant al SAD en els casos necessaris.
- El/la tutor/a i el/la cap d'estudis, han de tenir una comunicació fluïda i constant amb les figures referents del SAD municipal i del CSC, posar atenció a allò que expressin i treballar-hi de manera coordinada i consensuada quan sigui necessari.

COMPROMISOS PER PART DEL SAD:

- La coordinació del SAD ha de participar, juntament amb els tutors i tutores, de l'encaix entre alumnat i persones grans, i donar-los la informació necessària per tal que es pugui dur a terme l'acompanyament social de manera exitosa.
- La coordinació del SAD ha de tenir una comunicació fluïda i constant amb les figures referents de l'IES i el CSC, posar atenció a allò que expressin i treballar-hi de manera coordinada i consensuada quan sigui necessari.
- Els/les treballadors/es familiars han d'acompanyar a cada alumne/a, en el seu primer dia del projecte, per a presentar-li a la persona gran i afavorir la mútua coneixença.

COMPROMISOS PER PART DEL CSC:

- Les figures referents del CSC han de tenir una comunicació fluïda i constant amb les de l'IES i el SAD, posar atenció a allò que expressin i treballar-hi de manera coordinada i consensuada quan sigui necessari.
- Les figures referents del CSC han de realitzar les sessions formatives a l'alumnat els dies acordats, a l'inici del curs escolar.
- Les figures referents del CSC realitzaran un seguiment tècnic tant a l'alumnat com al personal docent durant el desenvolupament de tot el projecte, podent facilitar recursos que puguin ser d'utilitat, estant disponibles en moments puntuals si fos necessari (per exemple, per a desplaçar-se a l'IES en espai de tutoria individual o grupal, per a reunir-se amb el personal docent, etc.) i oferint suport a la fase de l'avaluació.

Signatura representant SAD Mataró

Signatura representant Institut Les Cinc Sèries

Signatura representant Consorci de Salut i Social de Catalunya

ANNEX 5: CONEIXEMENT ALUMNES

https://docs.google.com/forms/d/1YijB2t0Tm8ZJonv5Klpqryx5Q1uATQMq2Sqmb6ry_2o/edit

NIVELL DE CONEIXEMENT SOBRE LA SOLEDAT NO VOLGUDA

Hola sóc l'Olalla Ledo, una alumne de l'institut Les Cinc Sènies de 2n de Batxillerat. Estic fent el treball de recerca que consisteix en un projecte intergeneracional destinat a les persones grans amb sentiment de soledat no volguda i necessitaria que responguéssiu aquest formulari. Moltes gràcies.

ANNEX 6: DISPONIBILITAT ALUMNES

https://docs.google.com/forms/d/1Z-sG5AcDn-QgfLW58kh-9JDShIUlZP_BMtdCvTzCUo/e/dit

Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14

DISPONIBILITAT DE L'ALUMNAT

Aquest qüestionari inclou preguntes sobre la disponibilitat que tenen en vers el projecte AGG, els alumnes l'han de respondre abans d'iniciar el projecte per tal de poder concretar els horaris, dies... que el realitzarà

ANNEX 7: CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU

....., a del 2022

Les persones sotasignades,, com a tutor/a de l'Institut Les Cinc Sèries, i, com a alumne/a de segon de Batxillerat, reunits a la localitat de Mataró el de de 20....., signem aquesta carta de compromís educatiu, la qual comporta els següents COMPROMISOS.

Per part del/la tutor/a:

- Informar l'alumne/a del projecte, de manera clara i entenedora, explicant el seu funcionament, les seves característiques i particularitats, explicar la seva metodologia i l'avaluació que es realitzarà.
- Informar les famílies del projecte i lliurar-los l'autorització per tal que la signin conforme estan assabentats que els seus fills i filles realitzaran l'assignatura en qüestió.
- Liderar la implementació, seguiment i avaluació de l'assignatura.
- Planificar les sessions formatives que es realitzaran el mes de setembre i el desplegament de totes les fases del projecte.
- Acompanyar l'alumne/a en el transcurs del projecte social i afavorir que millori la seva tasca i capacitat d'adaptació i aprenentatge.

- Designar un delegat/da de projecte i explicar-li les seves funcions.
- Fer seguiment de la l'actitud de l'alumne/a, compromís, tasca i relació amb la persona gran en els espais de tutoria establerts. Acompanyar-lo en allò que necessiti, en les dificultats que expressi, inquietuds, etc.
- Intervenir en els casos en que l'alumne/a tingui un funcionament o actitud poc adequada vers les persones grans o els altres agents implicats en el projecte.
- Facilitar el màxim el fet que l'alumnat compleixi amb els acords pactats amb les persones grans i els altres agents implicats al projecte.
- Tenir una comunicació fluïda i constant amb les figures referents del SAD municipal, del CSC, l'alumnat participant del projecte i la seva família.
- Respectar el ritme d'aprenentatge de cada alumne/a i adaptar en cada cas el projecte a les necessitats educatives especials de cadascú.
- Avaluar el grau d'assoliment de l'assignatura a partir de la tasca realitzada i la memòria entregada, fent una tutoria individual de retorn i informant la família.

Per part de l'alumne/a

- Mantenir una actitud assertiva davant del projecte i les sessions formatives que es realitzaran.
- Acudir als domicilis assignats els dies pactats i acompanyar les persones grans segons el que s'hagi acordat amb elles prèviament.
- En el cas del delegat/da, dur a terme les seves responsabilitats i funcions acordades.
- Tenir una actitud respectuosa i col·laboradora envers el/la treballadora familiar, la persona gran, les referents del CSC i de l'IES.
- Mostrar empatia, paciència i flexibilitat vers la persona gran.

- Mantenir la confidencialitat de les persones grans, tenir cura de la seva intimitat i el seu espai personal.
- Fer un bon ús de l'espai i del material que hi ha, i si calgués reparar alguna cosa, ho ha de comunicar al seu tutor/a.
- Expressar els inconvenients o preocupacions que sorgeixen durant el voluntariat en els espais de tutoria; saber demanar suport quan el necessiti.
- Realitzar i entregar la memòria escrita en els terminis fixats.

Signatura tutor/a

Signatura alumne/a

ANNEX 8: ESCALA UCLA

(Mai= 1 punt, rarament= 2 punts, en ocasions= 3 punts i sovint= 4 punts)

		Mai	Rarament	En ocasions	Sovint
1	Té bona relació amb la gent que l'envolta?				
2	Sent que li falta companyia?				
3	Sent que no té a ningú per poder explicar-li les seves coses?				
4	Se sent sol/a?				
5	Se sent part d'un grup d'amistats?				
6	Té moltes coses en comú amb la gent que l'envolta?				
7	Creu que no té confiança amb ningú?				
8	Percep que els seus interessos o idees no són compartides amb les persones que l'envolten?				
9	És una persona oberta (extrovertida)?				

10	Se sent propera a algunes persones?				
11	Se sent exclós/a o oblidat/da pels demés?				
12	Les seves relacions socials són superficials?				
13	Pensa que ningú el coneix bé realment?				
14	Se sent aïllat/da dels demés?				
15	Pot trobar companyia quan la necessita?				
16	Hi ha persones que realment la comprenen?				
17	Se sent infeliç d'estar aïllat/da?				
18	Creu que la gent està al seu voltant però no sent que estiguin amb vostè?				
19	Hi ha persones amb les que pot parlar i comunicar-se?				
20	Hi ha persones a les que pot recórrer?				

ANNEX 9: HISTÒRIA DE VIDA

- **Sobre l'etapa de la infància i adolescència:** preguntar sobre l'edat i lloc de naixement, família, amistats, escola i institut, estudis, amors, primer lloc de treball, aficions, algun record o anècdota especial, etc.
- **Sobre l'etapa de l'adulthood:** preguntar sobre formació, relació de parella, fills/es, amistats, feina, lloc de residència, aficions, algun record o anècdota especial, etc.
- **Sobre el present:** preguntar sobre els mateixos aspectes de l'adulthood i veure en quin punt estan actualment, per les rutines del dia a dia i satisfacció vers aquestes. Posar especial èmfasi en saber què li agrada fer, què li omple, si hi ha alguna cosa que no fa i li agradaria fer i quin és l'impediment/dificultat que hi troba, etc.
- **Introspecció:** preguntar si la persona se sent feliç amb la vida que té i que ha tingut, si recorda alguna etapa especialment feliç o trista/angoixant, si hi ha alguna cosa que li agradaria canviar o millorar de la seva vida, etc. "Creu que jo el puc ajudar?"

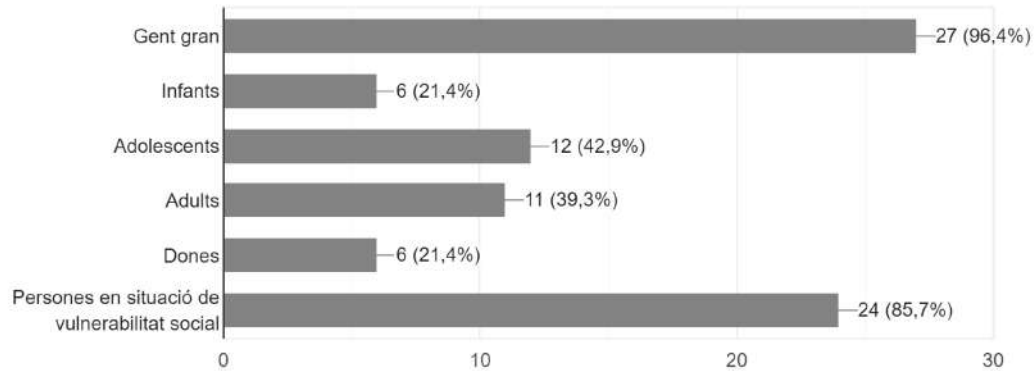
ANNEX 10: GUIÓ DE LA SESSIÓ

- Què t'ha semblat aquest projecte social intergeneracional? L'has trobat interessant?
- Quines han sigut les teves forteses en la realització del teu acompanyament a la persona gran que se t'ha assignat?
- Quines han sigut les teves dificultats en la realització del teu acompanyament a la persona gran que se t'ha assignat?
- Com t'has sentit? Has estat còmode? T'has sentit ben acompanyat/da per part del tutor/a i del/la treballador/a familiar?
- Creus que t'ha aportat alguna cosa a la teva vida personal?
- Quins són els aspectes que creus que es podrien millorar del projecte?
- Quin consell li donaries a una persona que mai ha participat d'un projecte com aquest?
- T'agradaria seguir veient al/la XXX properament? i mantenir el vincle amb ell/a?

ANNEX 11: FORMULARI CONEIXEMENT DELS ALUMNES

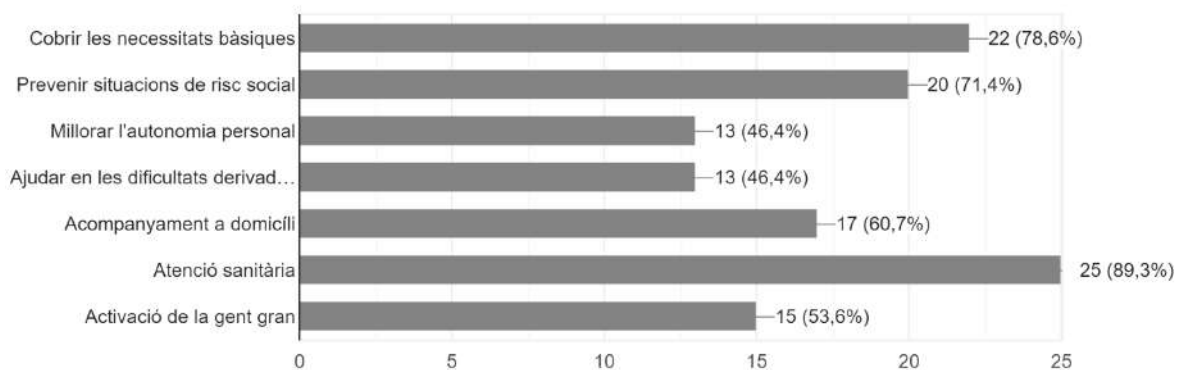
Quin grup d'edat creus que la pateix?

28 respostes

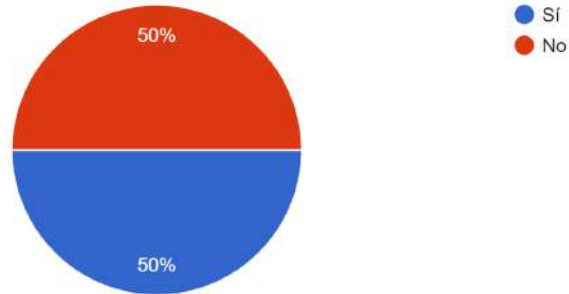
Els serveis socials són els recursos públics o privats que asseguren el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida. Senya...ials públics municipals vers les persones grans.

28 respostes

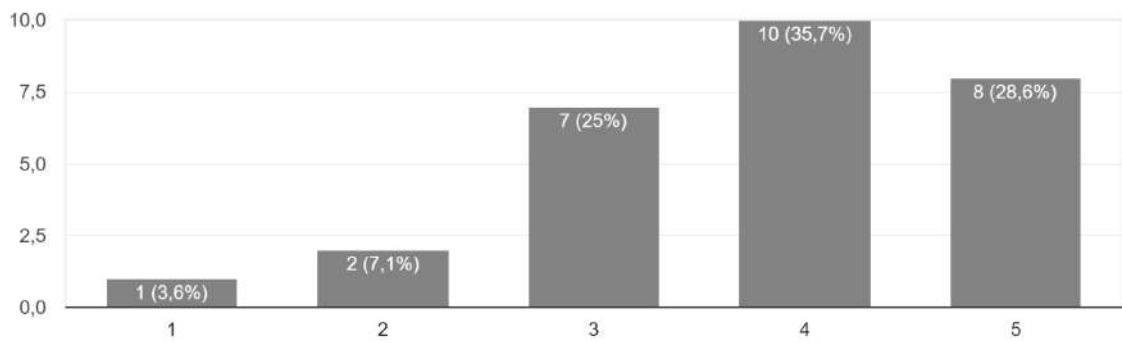
Algún cop has fet una tasca de voluntariat?

28 respostes

T'agradaria participar d'algun projecte social properament?

28 respostes

ANNEX 12: ENTREVISTA A LA MONTSE CUSACHS

- A què et dediques? Quin és el teu càrrec?

La Montse Cusachs, treballa a l'ajuntament de mataró. És tècnica de gent gran, i treballa en el servei d'igualtat i diversitat ciutadana. El seu càrrec es basa en la separació gent gran dependent, col·labora amb ells, fan activitats d'envelliment saludable (físicament i mentalment) a través dels casals, serveis socials. Ella col·labora amb entitats que té l'ajuntament i d'allà surten varies propostes d'activitats, comissions... i altres activitats destinades a aquesta gent.

- Actualment a Mataró, com es tracta la gent gran amb situació de soledat no volguda?

A la ciutat de Mataró hi han dues entitats molt importants que tracten la soledat no volguda. Hi ha l'entitat d'Amics de la gent gran. Aquesta té l'objectiu de combatre la soledat no volguda de les persones. Tenen una seu a Barcelona i des de fa un any ben tenen una a Mataró, fan feines com anar a berenar, fer tallers de cuina...

L'altre que trobem a Mataró, és la Fundació Hospital, on realitzen intercanvis, banc del temps... aquestes dues associacions estan controlades per l'ajuntament de Mataró. Quan es detecta una persona amb soledat no volguda se'ls deriva a l'associació d'amics de la gent gran o a la fundació hospital. Actualment estan buscant voluntaris ja que no n'hi han suficients.

- Quins casals destinats a la gent gran ofereix la ciutat? Com funcionen?

Hi han 10 casals destinats a les persones grans que són públics. Obren de dilluns a divendres, matí i tarda durant tot l'any excepte el mes d'Agost. En aquests casals ofereixen activitats gratuïtes de forma pública per a tota la gent gran que es vulgui apuntar .

- Quins beneficis creus que poden aportar els alumnes a la gent gran?

Realitzar el projecte tindrà un benefici doble, tant per la gent jove (l'alumnat) com per les persones grans que en formen part. Serà molt important també per tornar a donar valor a la joventut i a la gent gran que són potser les dues generacions que més prejudicis tenen.

ANNEX 13: ENTREVISTA A MARINA HORTELANO

- A que et dediques? Quin és el teu càrrec?

La Marina Hortelano, treballa a la associació d'amics de la gent gran. Ella és tècnica social, responsable de territori. Té el càrrec de coordinar equips de voluntaris, atendre derivacions serveis socials i formar als voluntaris perquè d'aquesta manera siguin els protagonistes. A més de fer les entrevistes d'aquests voluntaris.

- Com funciona l'associació d'Amics de la gent gran?

L'associació d'Amics de la gent gran funciona a través d'una derivació de les persones de soledat no volguda. Es fa una entrevista a la gent gran i es fa un encaix per tal que encaixin amb els diferents voluntaris. Aquests han de ser majors d'edat i si són menors, han de tenir una autorització parental. Es destinen dos hores a la setmana a fer aquest voluntariat. En aquests es fan activitats diverses, poden ser anar a passejar, anar a berenar o a prendre algo, anar a un concert... Cada voluntari juntament amb la persona gran ho ha d'acordar. Aquesta associació també es troba al maresme, al gironès i a osona.

- Com es va tenir la idea de crear aquesta associació? Des de fa quan que està activa?

L'associació d'amics de la gent gran, es va crear i va sorgir a França l'any 1987, després de la 2na guerra mundial. es va veure que hi havia una falta de menjar molt preocupant, com també de roba i a part van quedar moltes persones vídues. Aleshores es van inspirar i van crear aquesta associació. Una frase molt inspiradora era "Les flors abans que el pà", volent dir, cuidem primer a les persones que es senten soles.

- En que es basen les activitats que els hi proposeu a les persones grans?

Les activitats es basen en l'acció comunitària, és a dir, tota la gent, tota la societat s'ajunta com una teleranya. Aconseguir que la gent entri a la comunitat és una tasca molt complexa, per tant aquest tipus d'associacions són molt necessàries perquè pugin entrar dins de la comunitat i que es sentin part d'ella.

- **Us heu trobat algun problema o dificultat en l'associació d'amics de la gent gran?**

El problema principal que s'està trobant actualment, és la falta de voluntaris, sobretot joves. La majoria de voluntaris que hi ha ronden al voltant dels 50 anys i no hi ha jovent.

